784.4.087(477)
У45

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ

В СУПРОВОДІ БАНДУРИ

«МУЗИЧНА УКРАЇНА»

УПОРЯДКУВАВ ТА ОБРОБИВ Ф. ЖАРКО

УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ПІСНІ
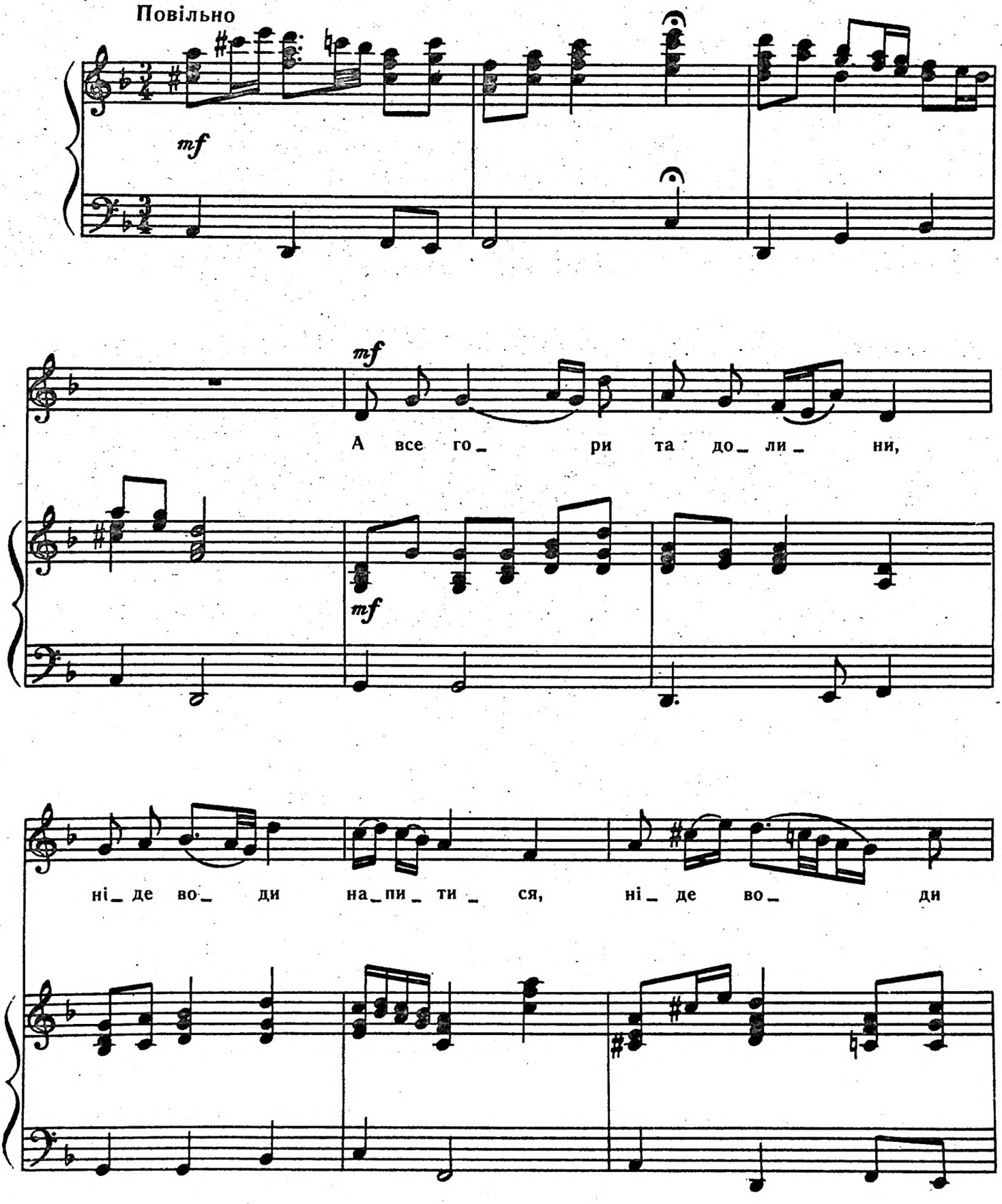
ДЛЯ ГОЛОСУ В СУПРОВОДІ БАНДУРИ
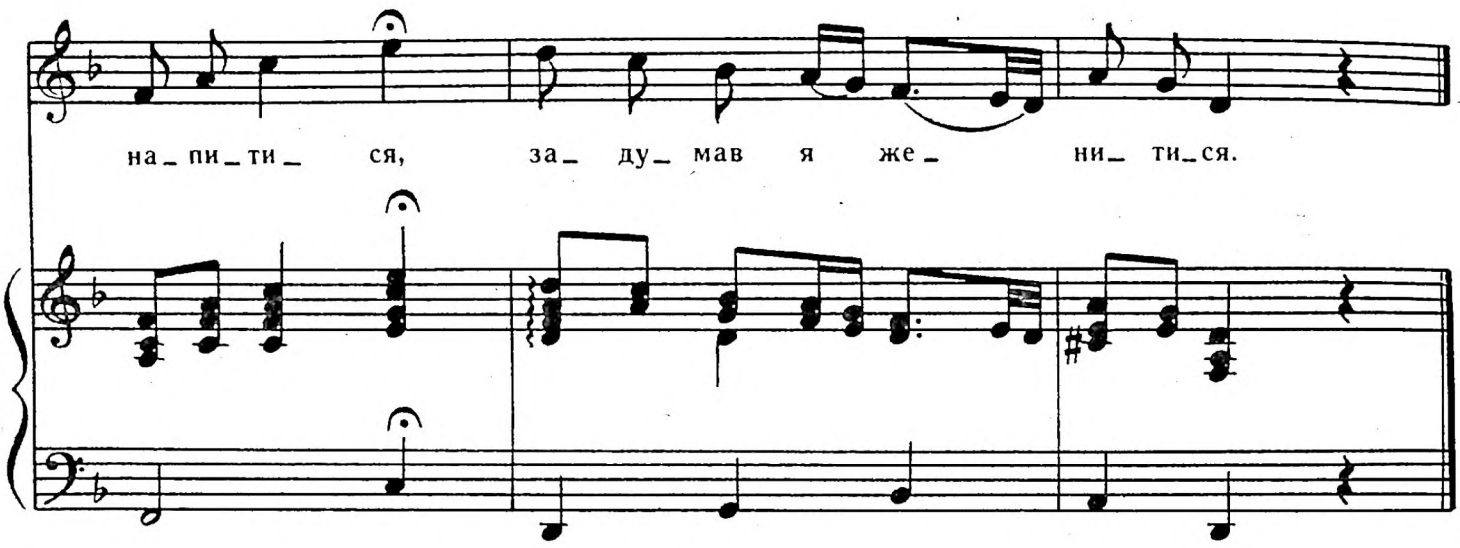
140420

«МУЗИЧНА УКРАЇНА», КИЇВ — 1969

ЗМІСТ

А все гори та долини	3
Куди їдеш, орле	5
Ой у лузі при дорозі	7
Ішов кобзар чистим полем	9
Дума про азовських братів	11
Дума про козака Голоту	21
Як поїхав козак у зелений байрак	28
Про Нечая	30
Ой кряче, кряче	32
Ой ішли козаченьки	34
Ой морозе, морозенку	36
Стоїть явір над водою	38
Ой у полі криниченька	40
Ой попливи, вутко	42
Зелений гай, пахуче поле. Слова П. Грабовського	44
Вечір надворі	46
Ой зійди, зійди ти, зіронько вечірняя	48
Як посіяв мужик та й у полі ячмінь	50
Як засядем, браття, коло чари	52
В місяці іюлі випала пороша	54
Та були в кума бджоли	56

Повільно
mf
mf
А все го_ ри та до_ ли_ ни,
mf
ні_ де во_ ди на_пи_ти_ ся, ні_ де во_ ди
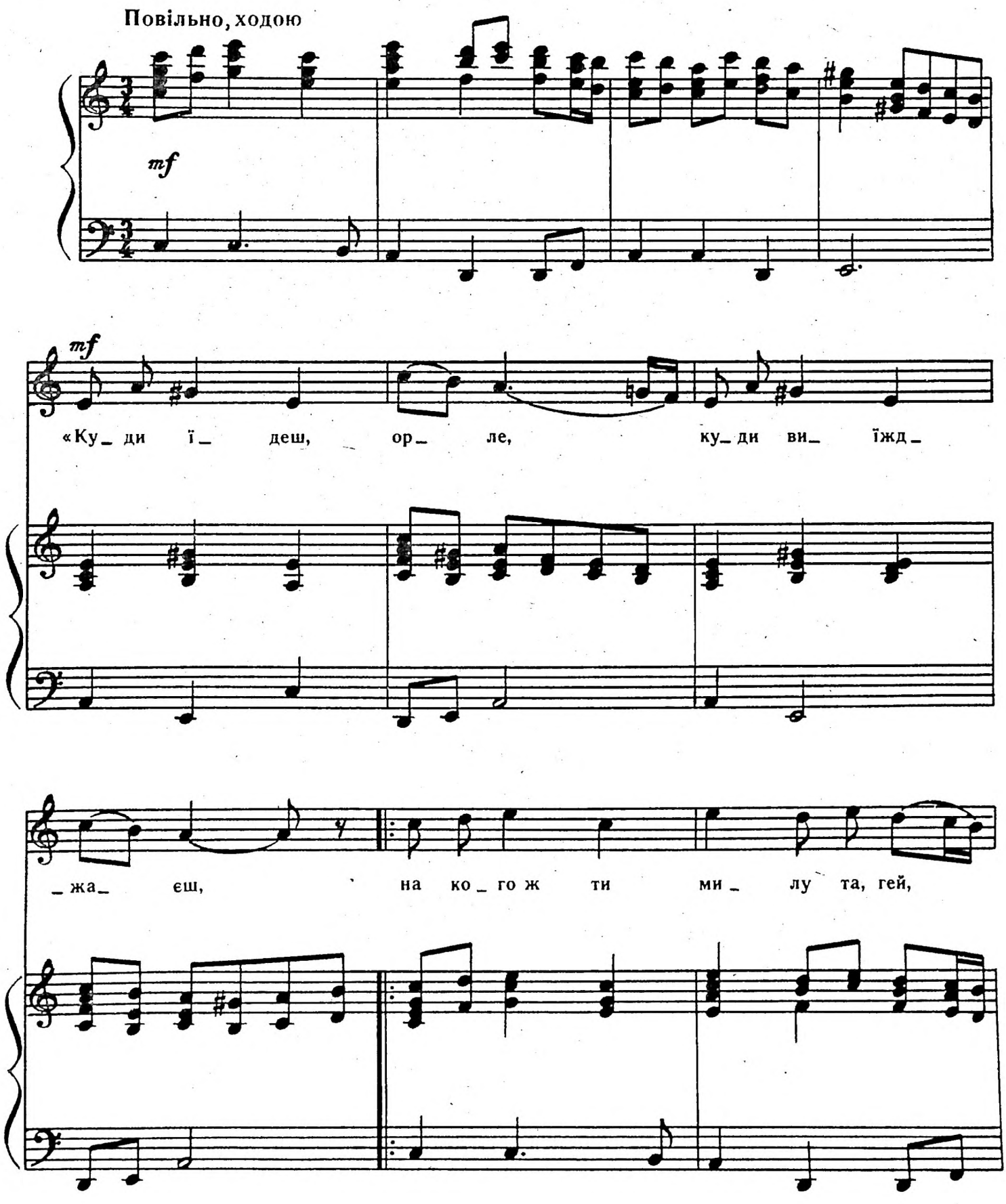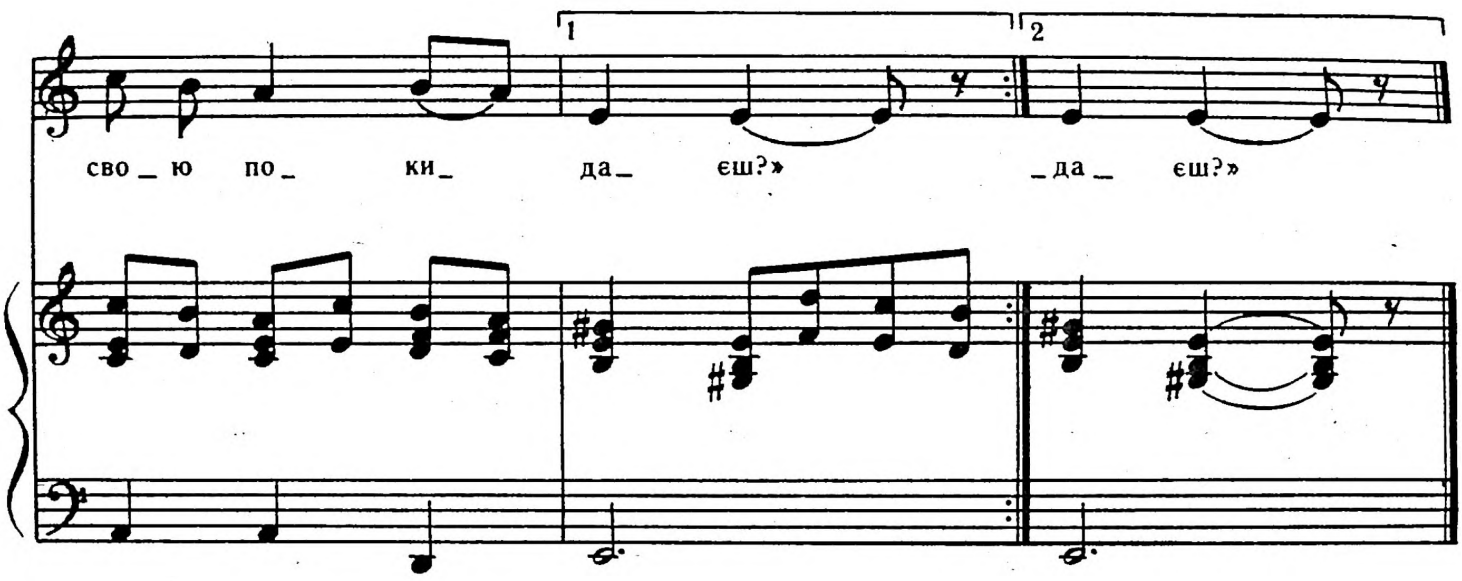

А все гори та долини,
Ніде води напитися,
Ніде води напитися,
Задумав я женитися.

Задумав я жінку брати,
Стали мене вербувати,
На каторгу заганяти,
Як скотину таврувати.

Ой ви, вражі окупанти,
Наші землі не поганьте,
Не тавруйте славну долю,
Не зганяйте нас в неволю.

Бодай же вам, злії кати,
Світа-сонця не видати,
Бодай гори та долини
Всім вам стали за могили.

Повільно, ходою
mf
mf
«Ку_ ди ї_ деш, ор_ ле, ку_ди ви_ їжд_
_жа_ єш, на ко_го ж ти ми_ лу та, гей,

«Куди їдеш, орле,
Куди виїжджаєш,
На кого ж ти милу
Та, гей, свою покидаєш?» | *Двічі*

«Покидаю тебе
Ще й рідну матусю,
Сам їду в дорогу,
Та, гей, може, не вернуся». | *Двічі*
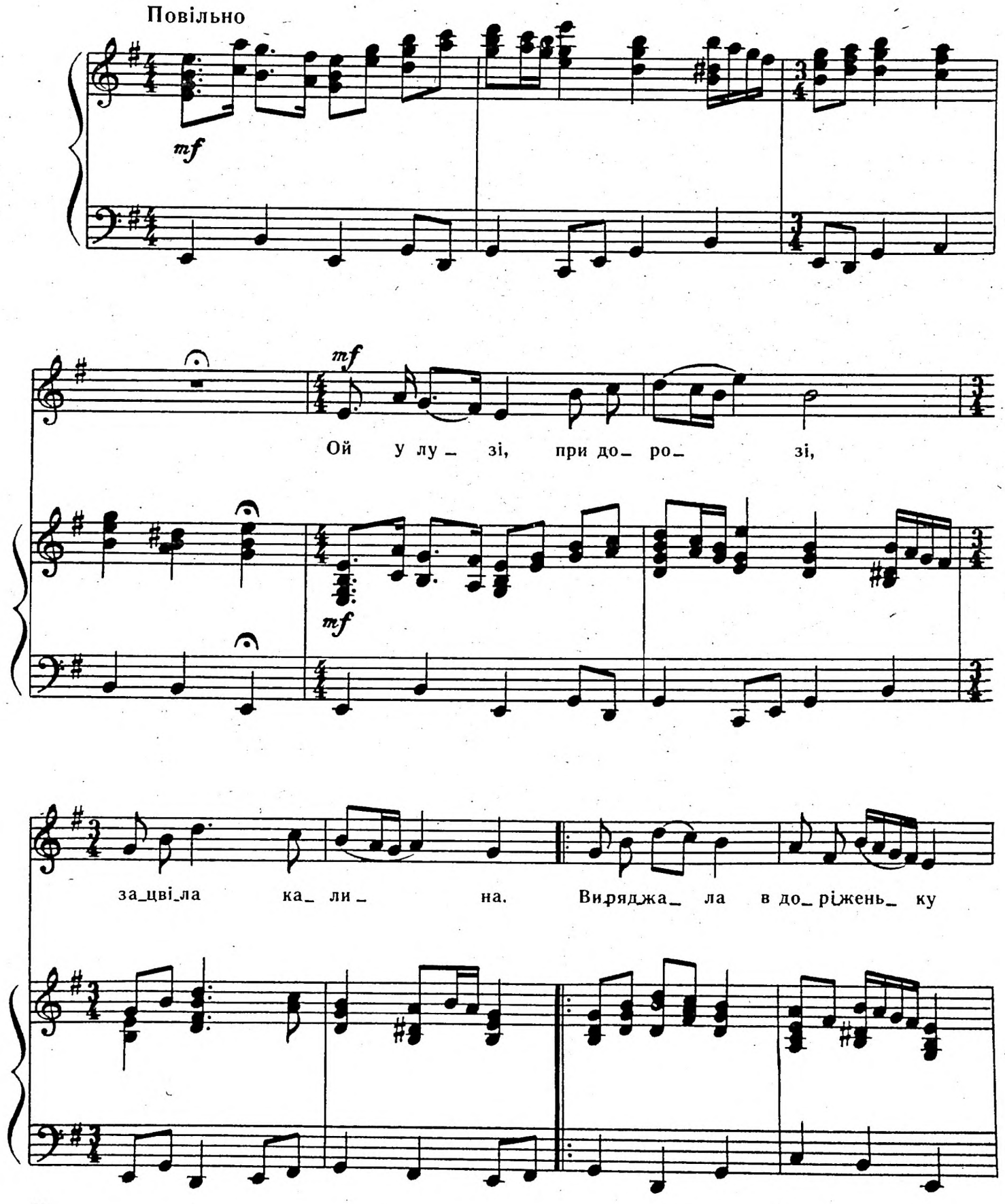
«Ой вернися, милий,
Гроза наступає,
А, може, в дорозі
Та, гей, ворога спіткаєш». | *Двічі*

«Не злякають грози,
А ні лихі бурі,
А ворог посміє —
Та, гей, люто битий буде». | *Двічі*
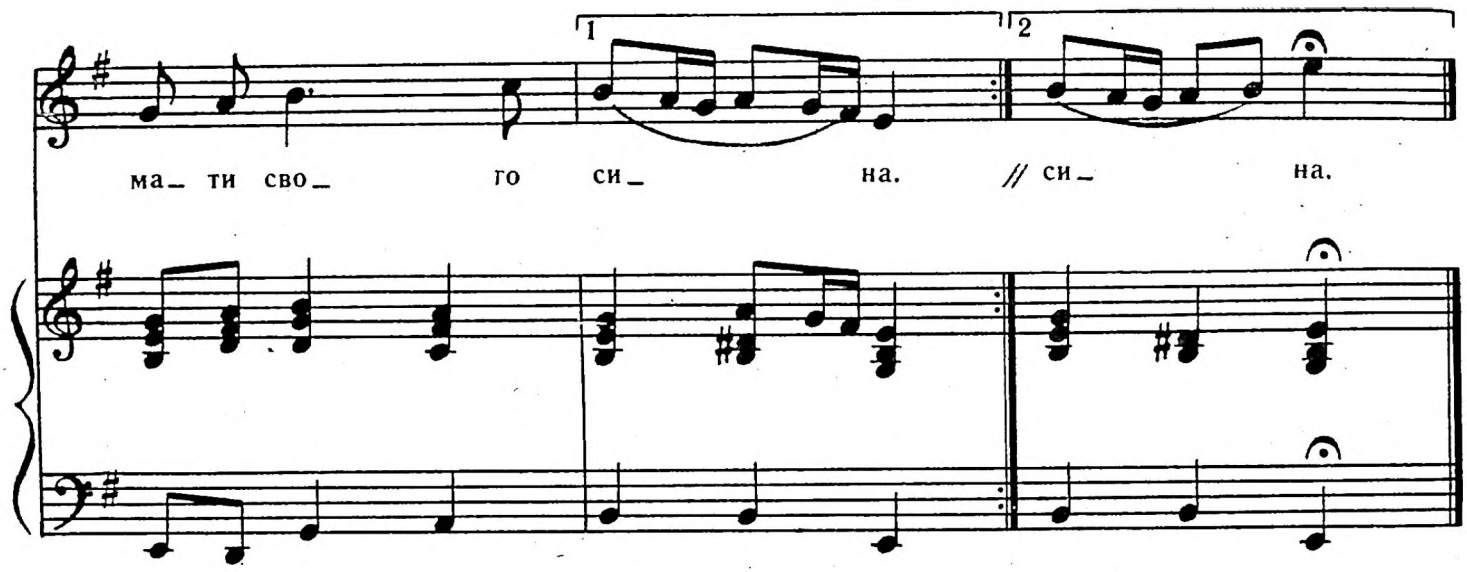
«Де зупиниш коня
Свого вороного?
Звідки виглядатиму
Та, гей, миленького свого?» | *Двічі*

«Зупинюсь я в полі,
А, може, й у лузі,
Будь здорова, мила,
Та, гей, бо чекають друзі!» | *Двічі*

ОЙ У ЛУЗІ, ПРИ ДОРОЗІ

2*

Ой у лузі, при дорозі,
Зацвіла калина.
Виряджала в доріженьку
Мати свого сина. | *Двічі*

Виряджала, промовляла:
«Сину мій коханий,
Дивись пильно, щоб не пройшов
Ворог препоганий. | *Двічі*
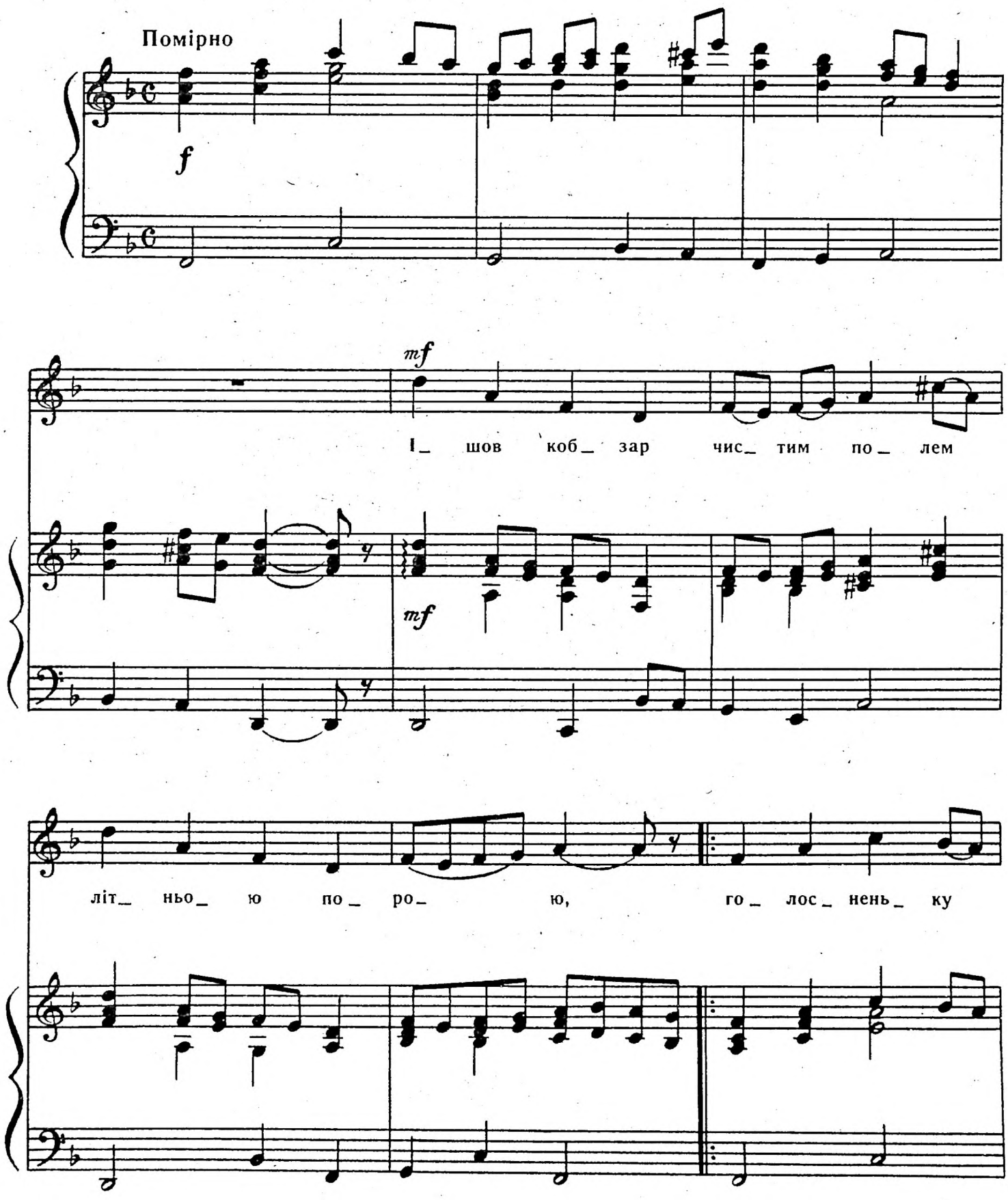
Усі братнії народи
Тебе привітають,
Спіши, синку, у дорогу,
Бо тебе чекають». | *Двічі*
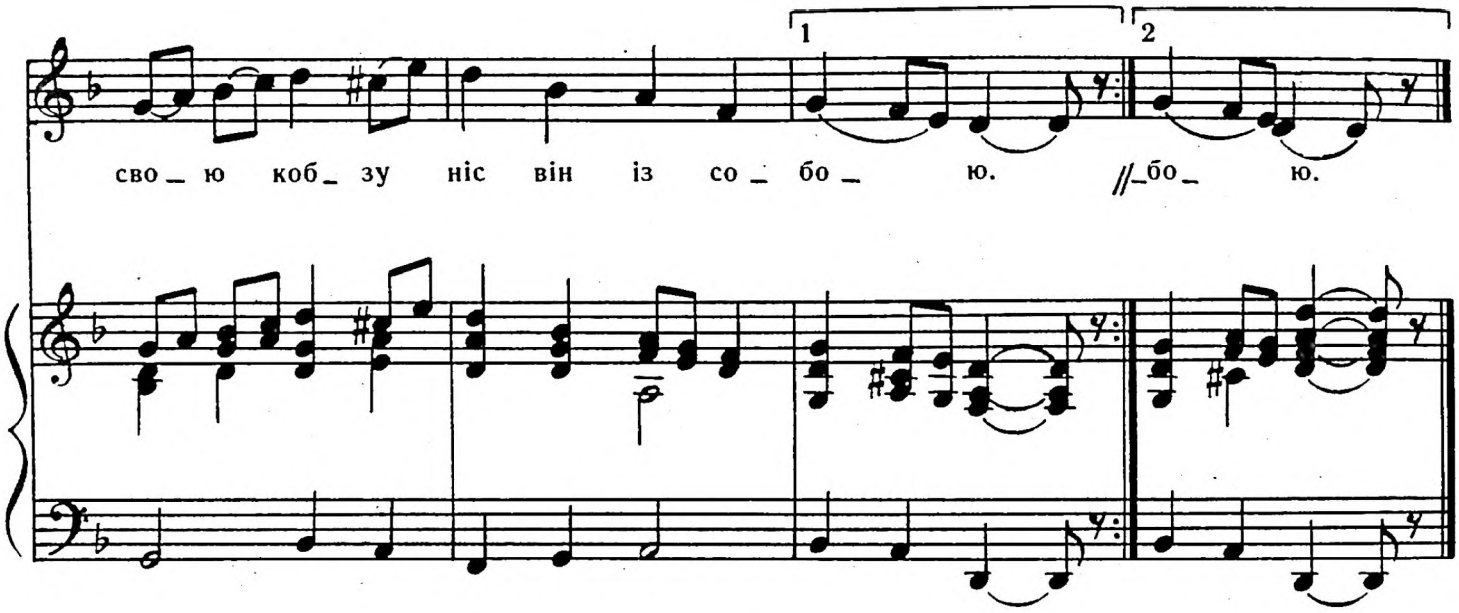
Ой у лузі, при дорозі,
Червона калина.
Получила листа мати
Від рідного сина. | *Двічі*

«Будь здорова, моя мати,
Від серця вітаю,
Я щасливий і веселий,
Що й тобі бажаю. | *Двічі*

Я тут собі, моя мати,
Братів рідних маю,
З ними разом вірнесенько
Сестер захищаю». | *Двічі*

Ой у лузі, при дорозі,
Там стоїть калина...
Виглядає мати в гості
Вірненького сина... | *Двічі*

Помірно
f
mf
І_ шов коб_ зар чис_ тим по_ лем
mf
літ_ ньо_ ю по_ ро_ ю, го_ лос_ нень_ ку
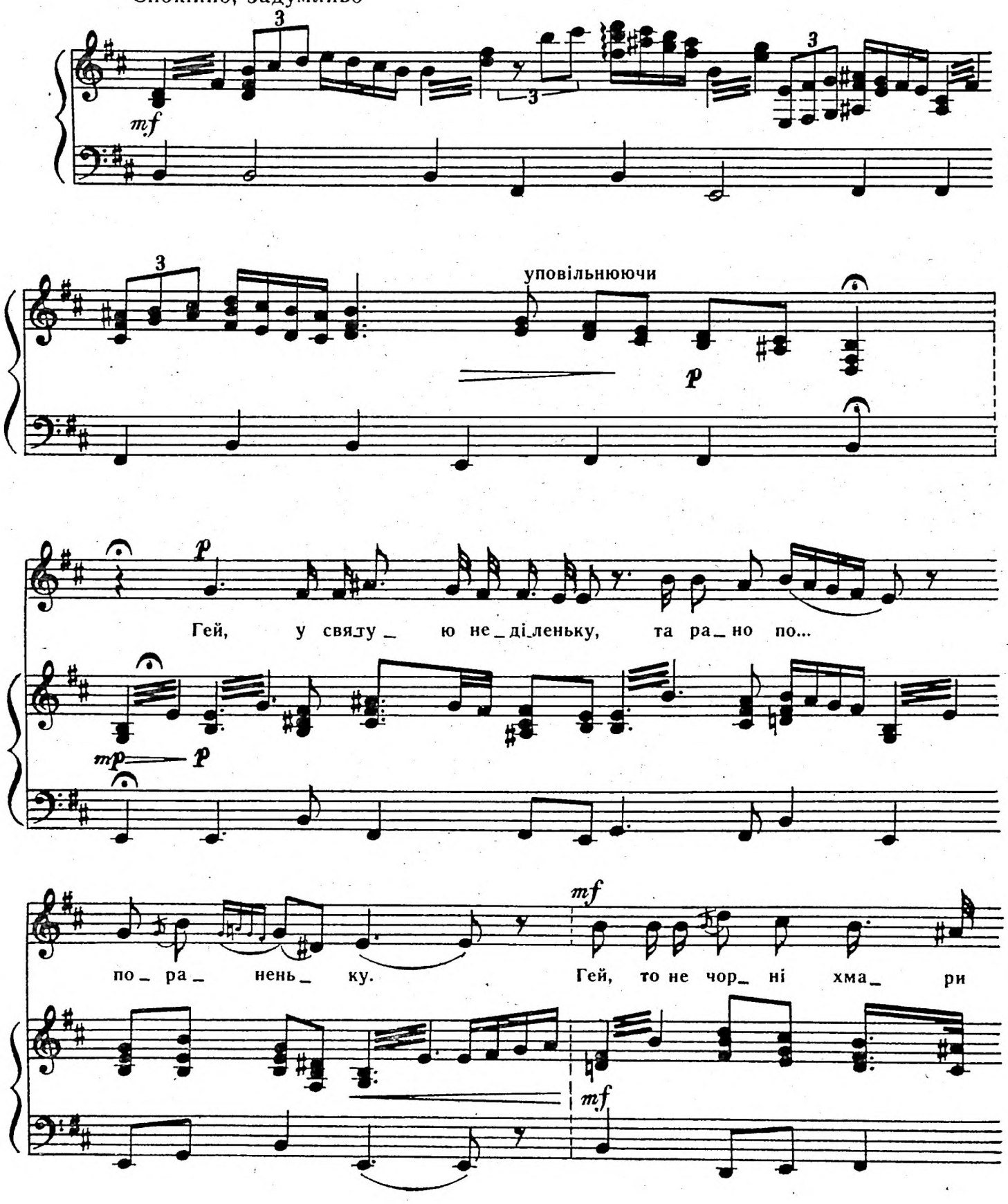

Ішов кобзар чистим полем
Літньою порою,
Голосненьку свою кобзу
Ніс він із собою. | *Двічі*
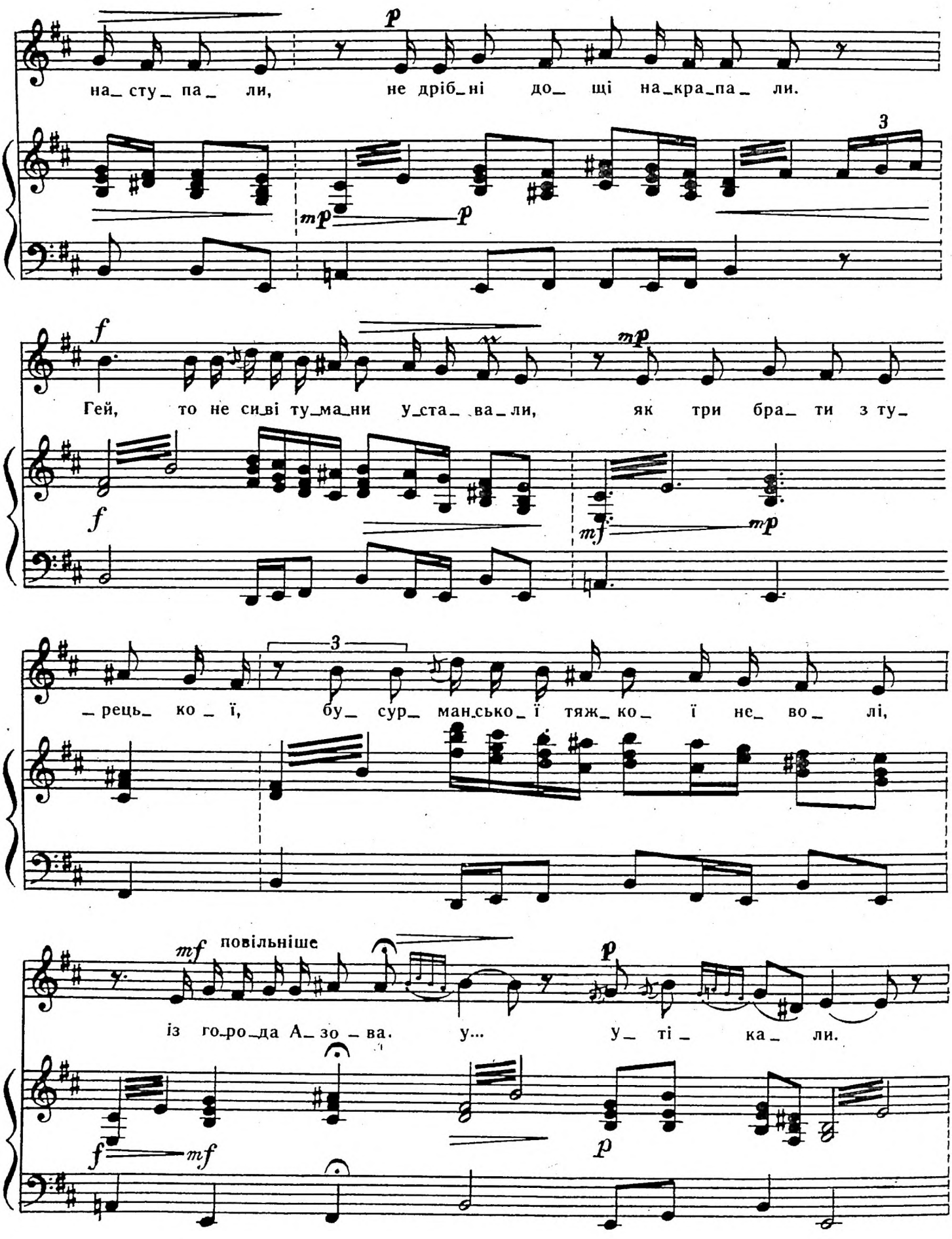
Іде кобзар долиною,
Жайворонки грають,
Вони своїм щебетанням
Серце розважають. | *Двічі*
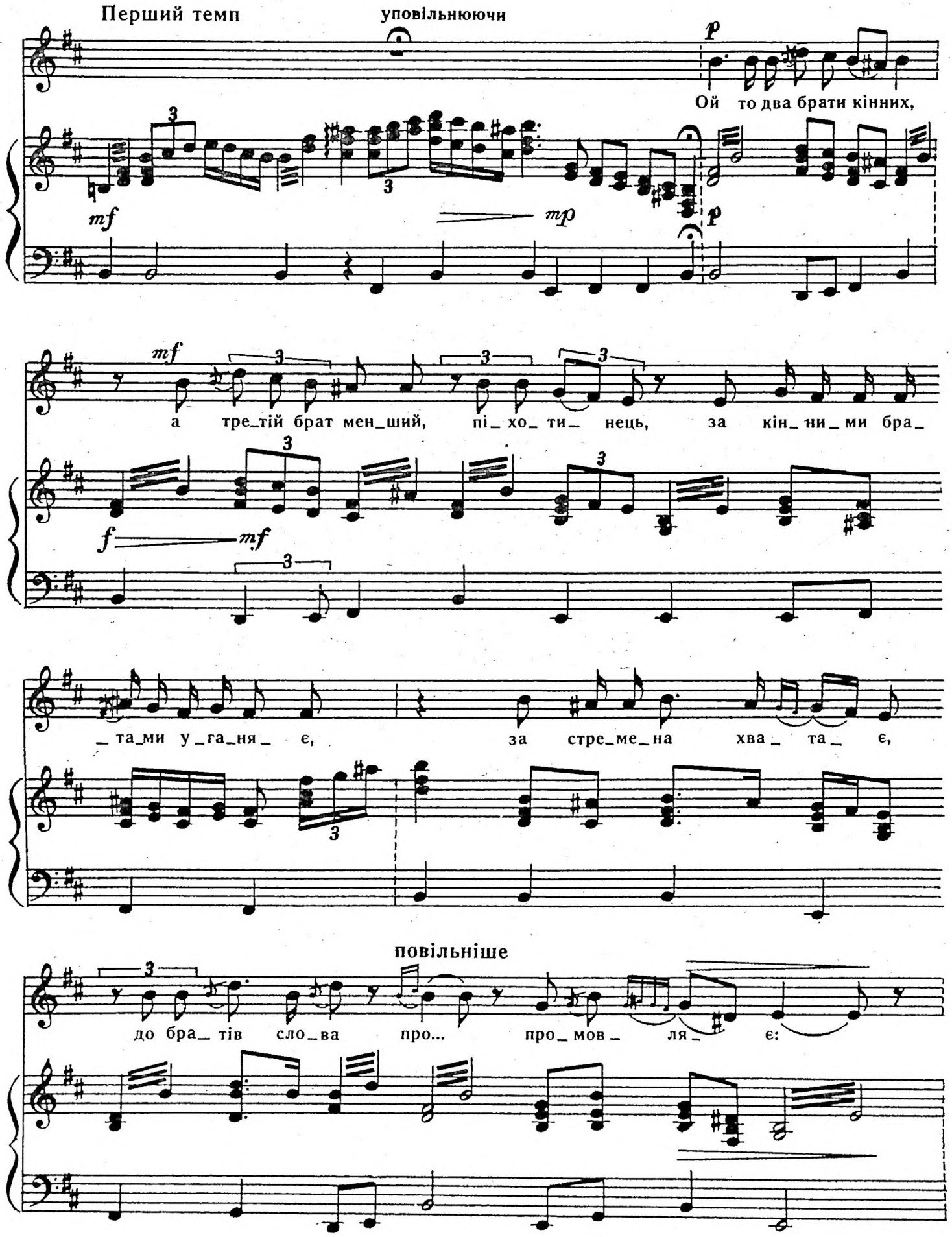
Сонце гріє теплесеньке,
Вітрець повіває,
Пшениченьку колосисту
Злегка нахиляє. | *Двічі*
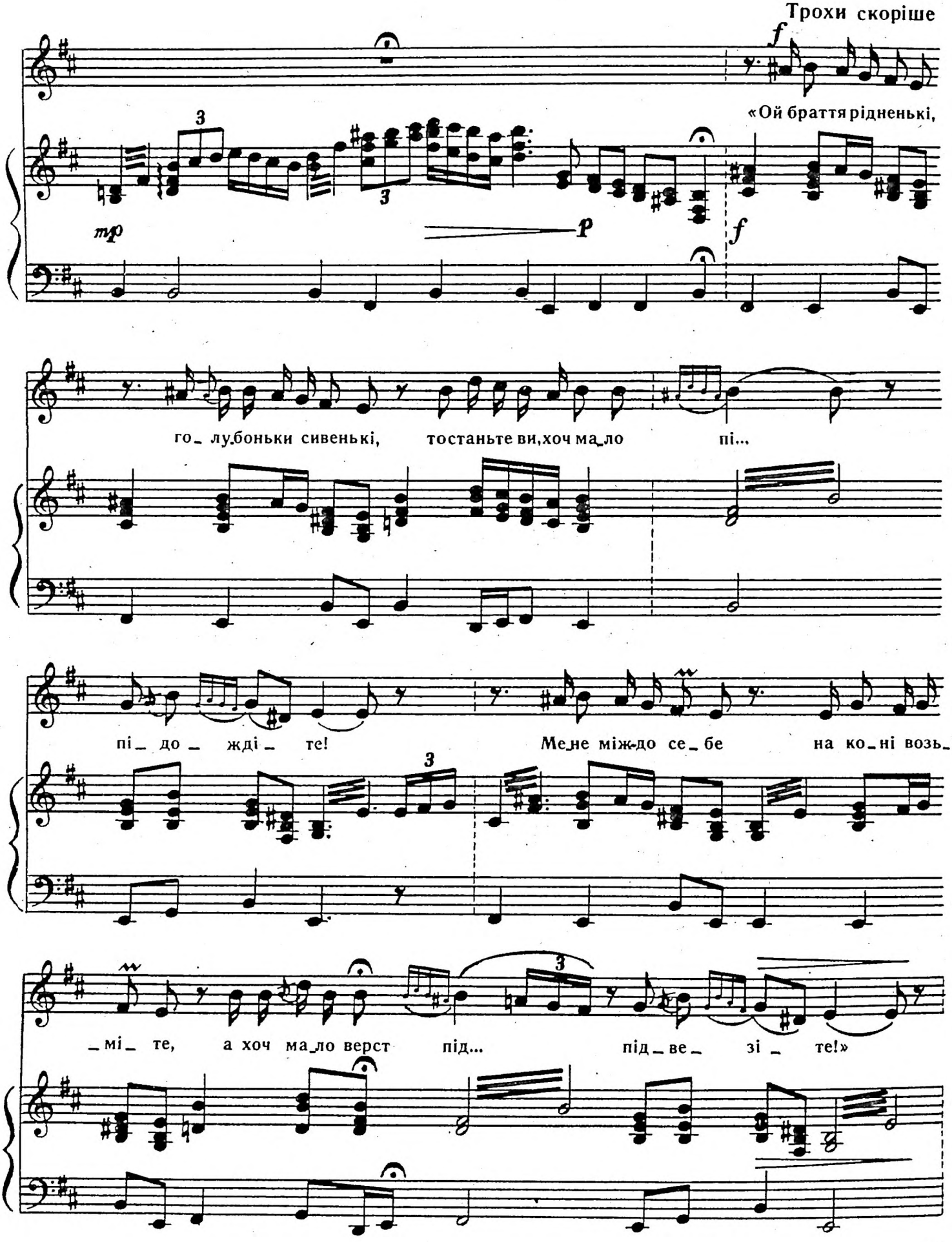
Скрізь гудуть тепер машини,
Лани обробляють,
Трудовому люду слава
Всесвітня лунає. | *Двічі*
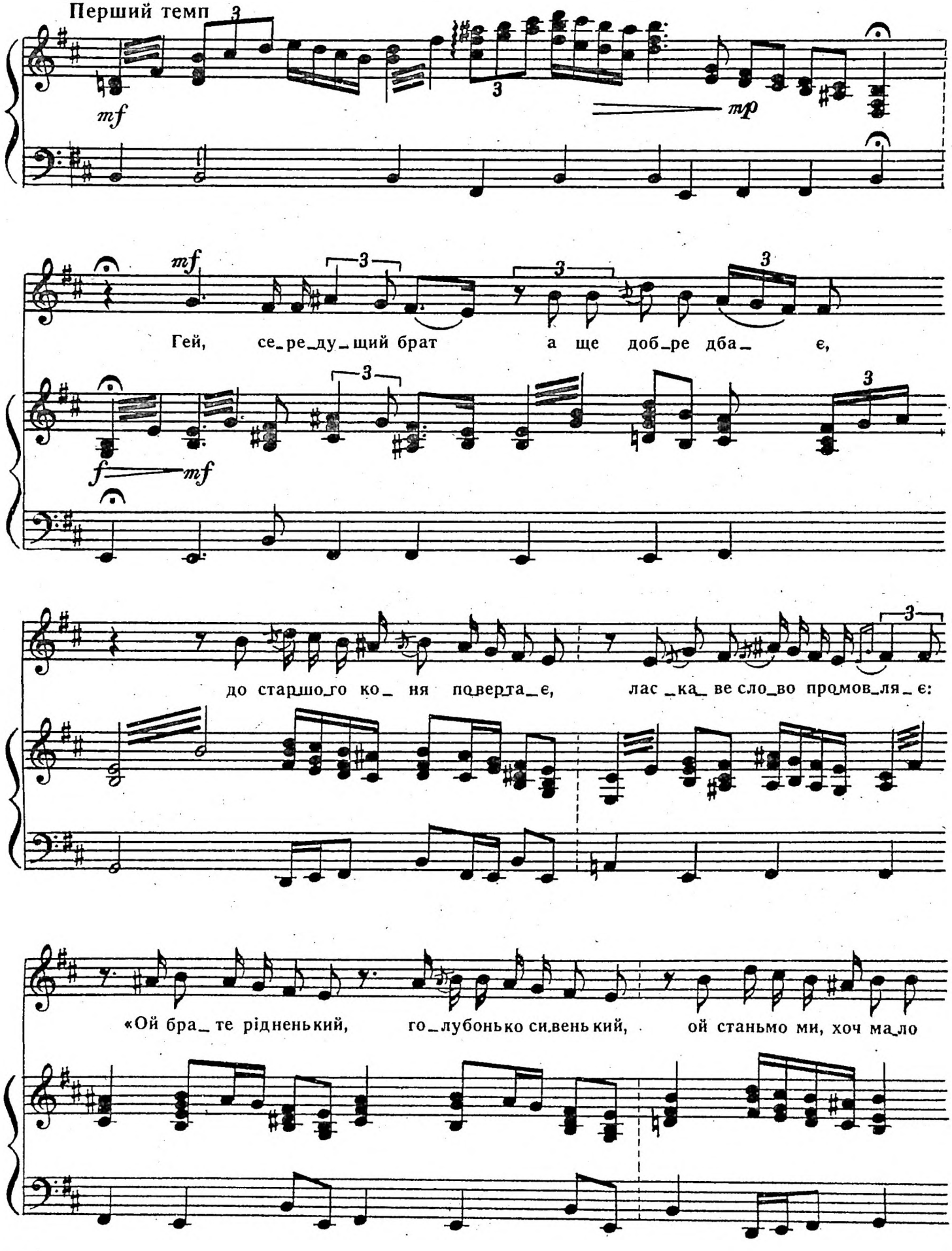
Грайте струни голосніï,
Про щастя і долю,
Про лицарів, що боролись
За славную волю. | *Двічі*
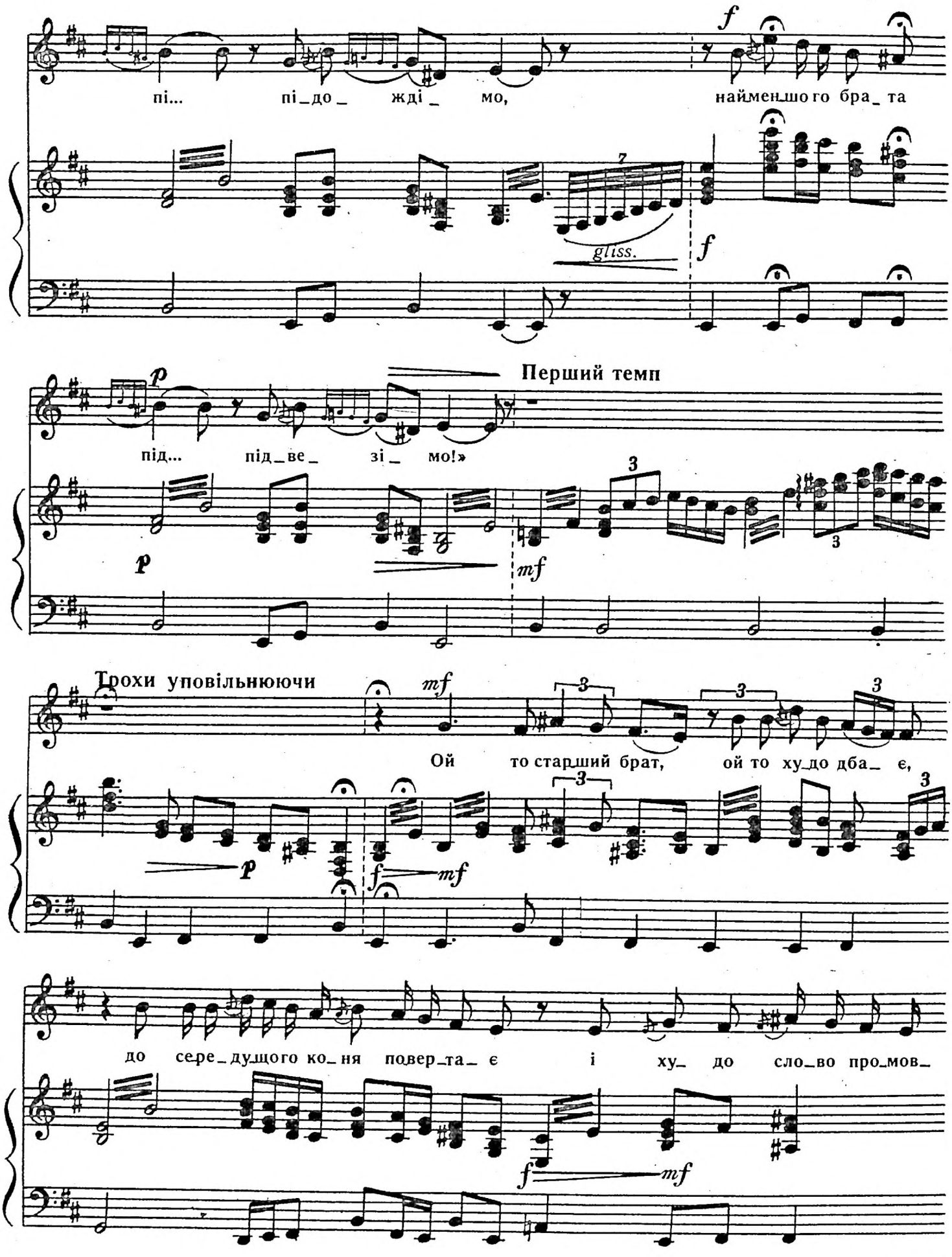

Спокійно, задумливо
mf
уповільнюючи
p
Гей, у свя_ту_ ю не_ді_леньку, та ра_но по...
mp
p
mf
по_ ра_ нень_ ку. Гей, то не чор_ ні хма_ ри
mf

на_ сту_ па_ ли, не дріб_ні до_ щі на_кра_па_ ли.
Гей, то не си_ві ту_ма_ни у_ста_ ва_ли, як три бра_ ти з ту_
рець ко_ ї, бу_ сур_ ман_ сько_ ї тяж_ ко_ ї не_ во_ лі,
із го_ро_да А_ зо_ ва. у... у_ ті_ ка_ ли.
повільніше

Перший темп
уповільнюючи
Ой то два брати кінних,
а тре_тій брат мен_ший, пі_ хо_ ти_ нець, за кін_ ни_ ми бра_
_та_ми у_га_ня_ є, за стре_ме_на хва_ та_ є,
повільніше
до бра_ тів сло_ва про... про_мов_ ля_ є:

Трохи скоріше
«Ой браття рідненькі,
го_ лу_боньки сивенькі, тостаньте ви, хоч ма_ло пі...
пі_ до_ жді_ те! Ме_не між_до се_бе на ко_ні возь_
_мі_ те, а хоч ма_ло верст під... під_ве_ зі_ те!»

Перший темп
mf
mp
mf
Гей, се_ре_ду_щий брат а ще доб_ре дба_ є,
f
mf
до старшо_го ко_ ня поверта_є, лас_ка_ве сло_во промов_ля_є:
«Ой бра_те рідненький, го_лубонько си.вень кий, ой станьмо ми, хоч ма_ло

f
пі... пі_до_ жді_ мо, найменшо го бра_ та
7
gliss.
f
p
Перший темп
під... під_ве_ зі_ мо!»
3
3
p
mf
Трохи уповільнюючи
mf
3
3
3
Ой то старший брат, ой то ху_до дба_ є,
3
3
p
f
mf
до сере_дущого ко_ня повер_та_ є і ху_ до сло_во пром_мов_
f
mf

повільніше

_ля_ є: «Чи ма_єш ми жда_ти, то бу_деш за на_ ми,—

gliss.
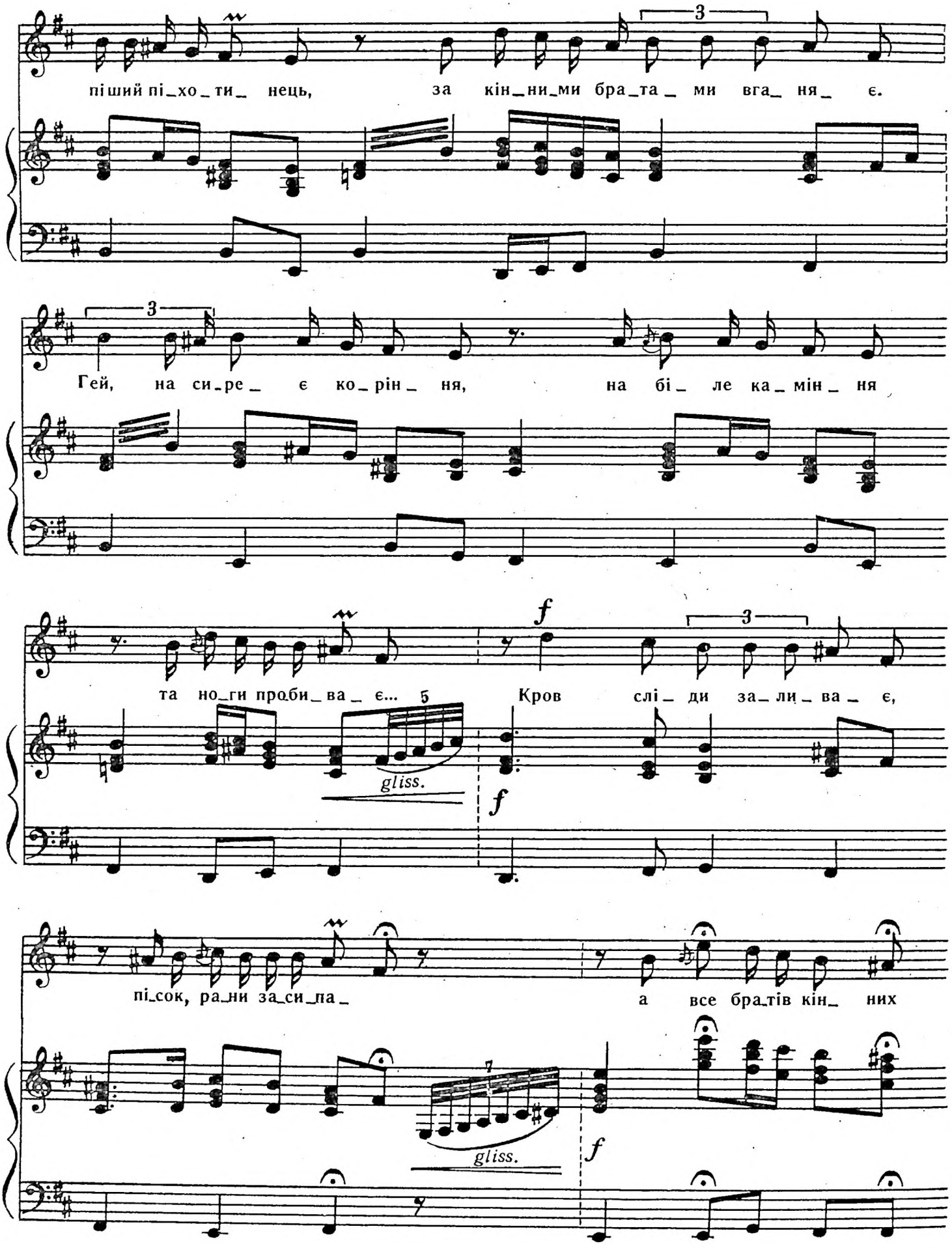
турецька, бусурманська, а тяж_ка не_во_ля,—вга_ ня_ ти,
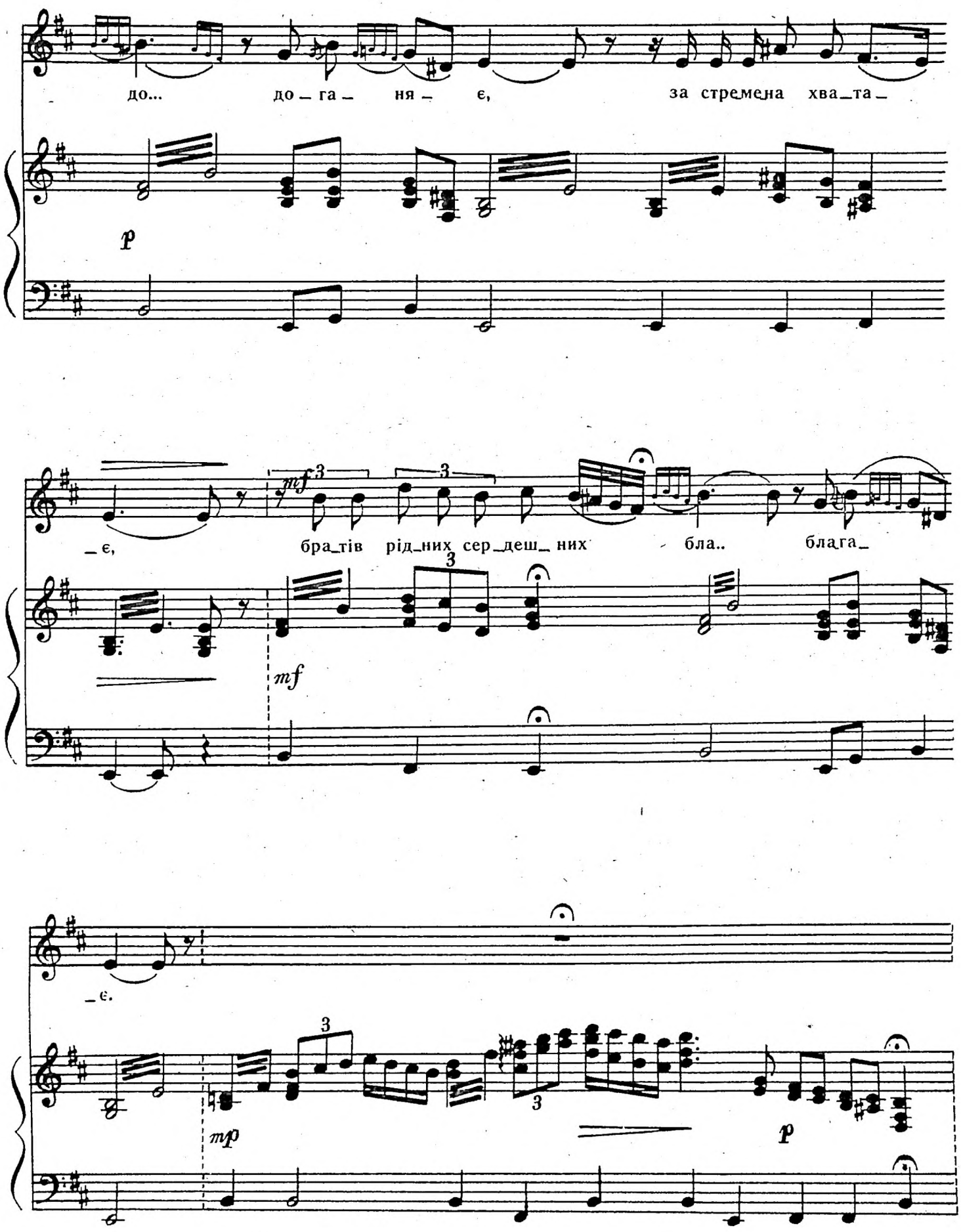
Трохи швидше
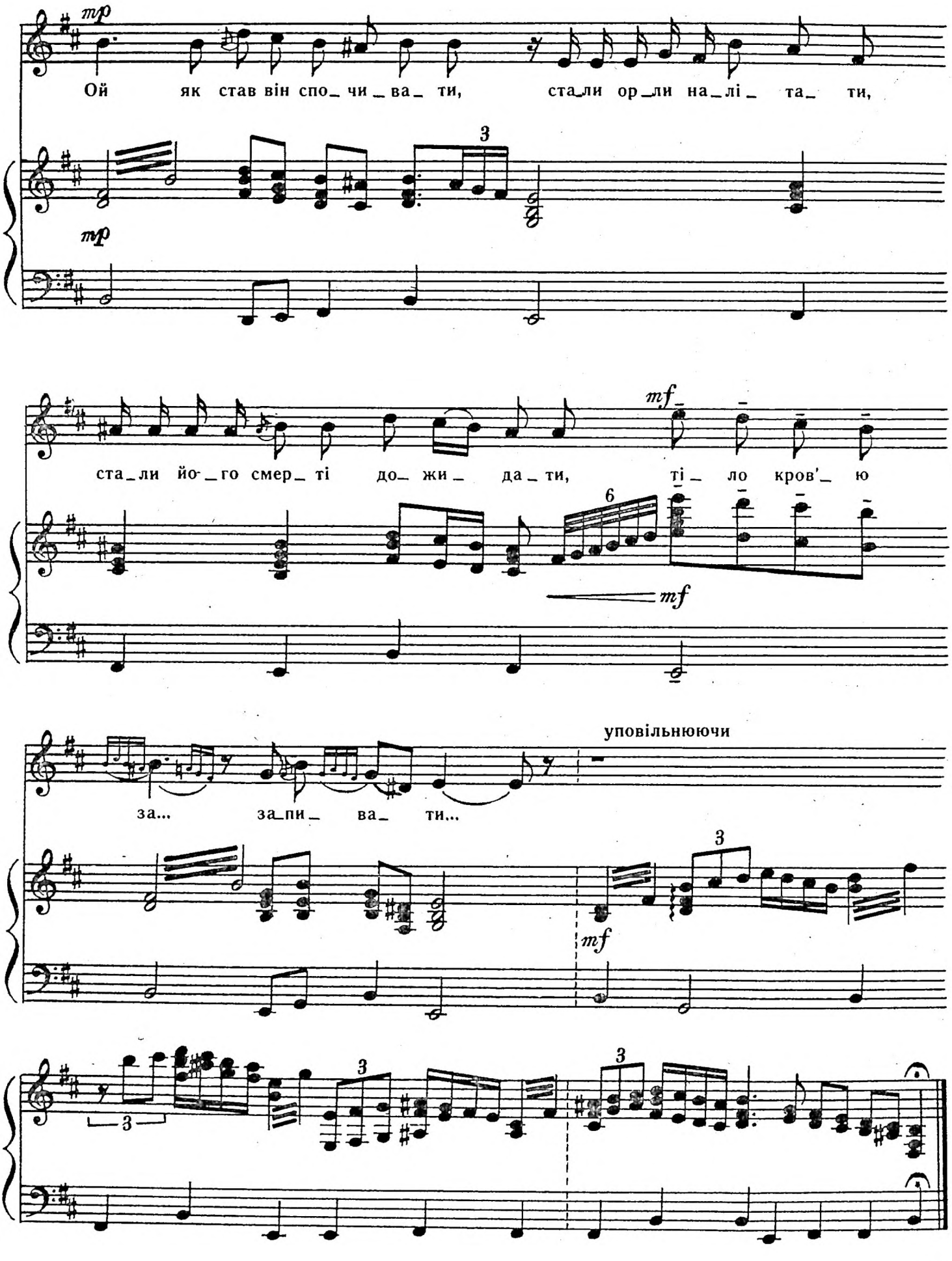
на_ ше ті_ло сік_ти та, та ру_ ба_ ти».
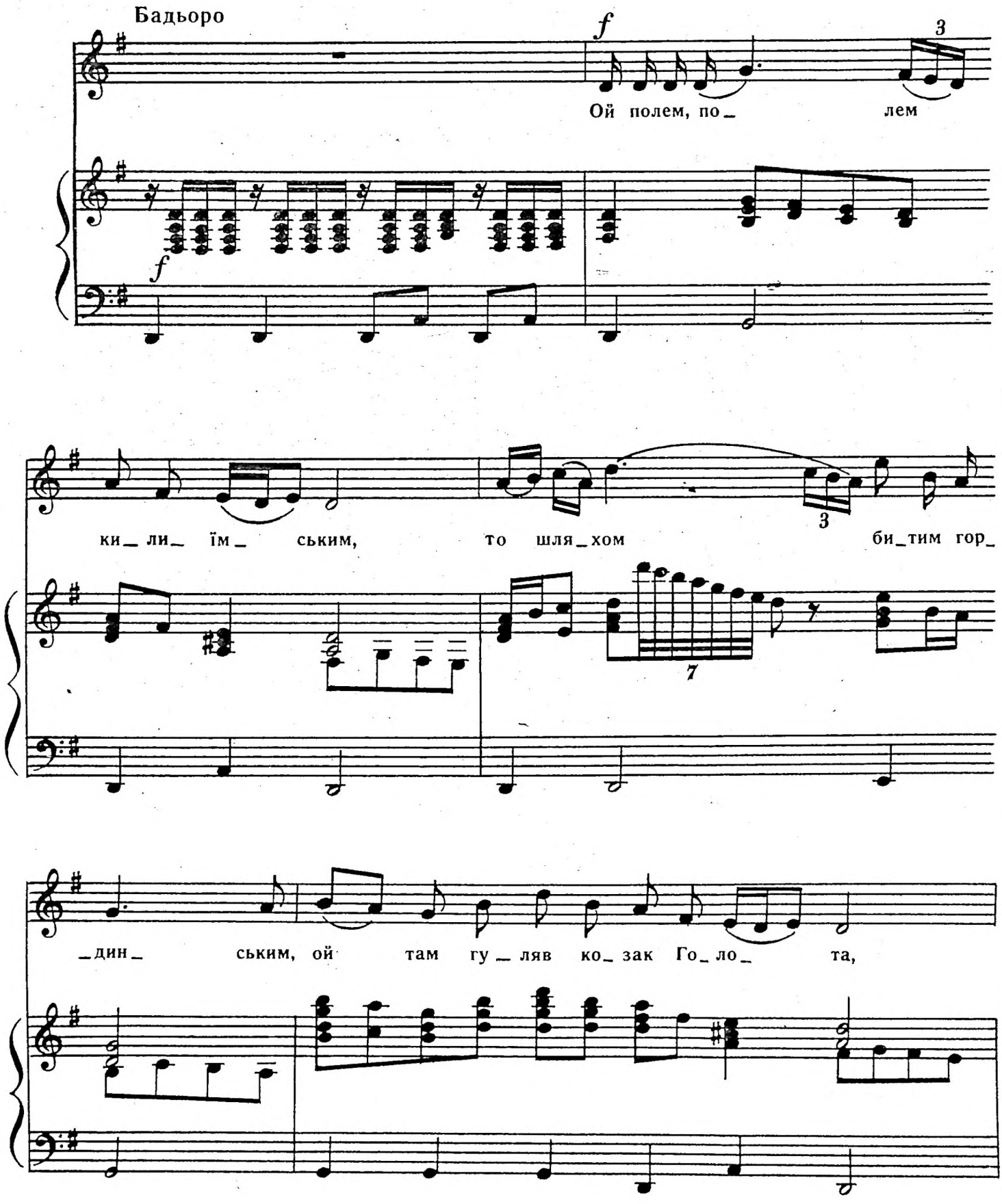
трохи уповільнюючи
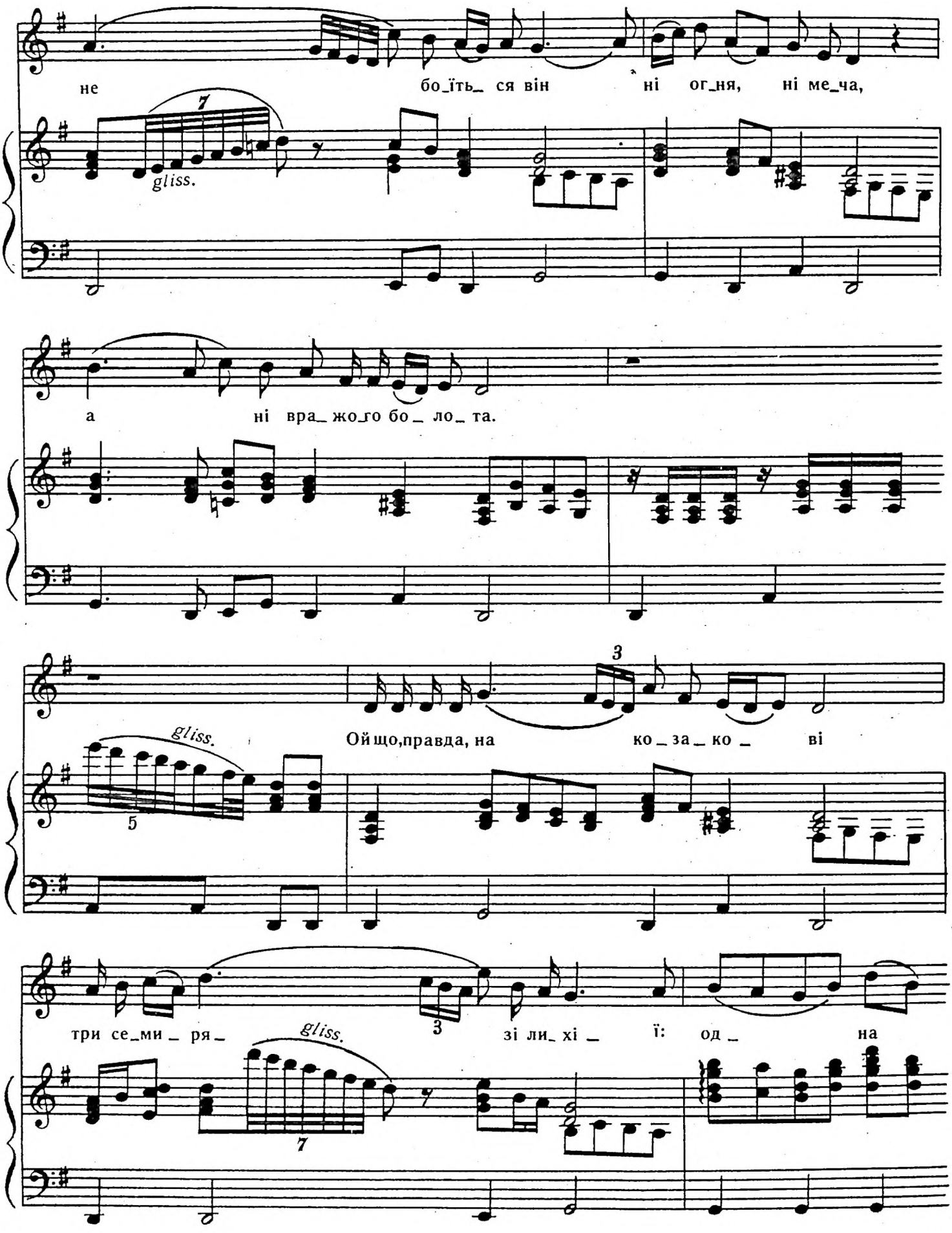
Ой тож менший брат,

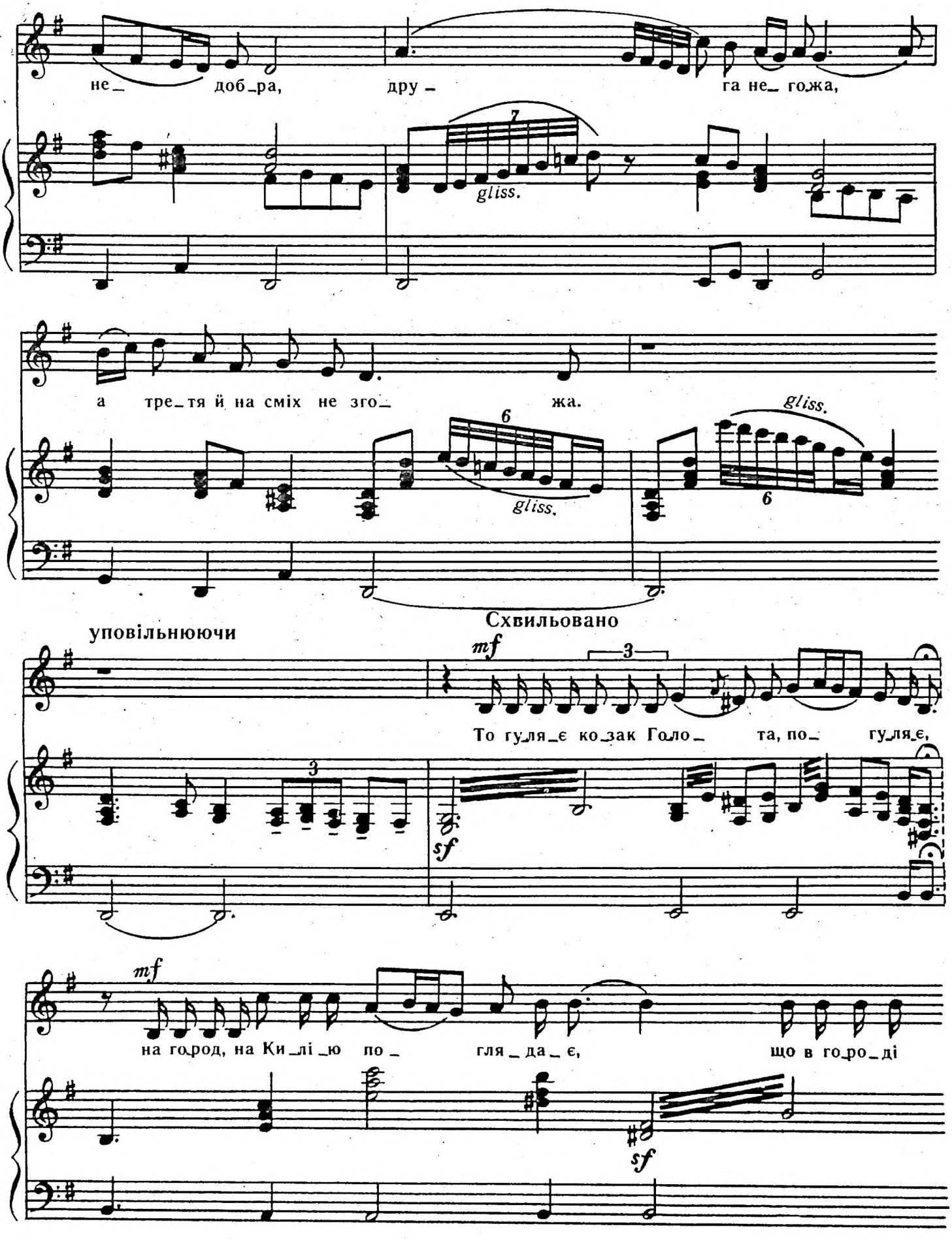

піший пі_хо_ти_ нець, за кін_ни_ми бра_та_ ми вга_ ня_ є.
Гей, на си_ре_ є ко_рін_ ня, на бі_ ле ка_мін_ ня
та но_ги проби_ва_ є... Кров слі_ ди за_ли_ва_ є,
gliss.
gliss.
пі_сок, ра_ни за_си_па_ а все бра_тів кін_ них

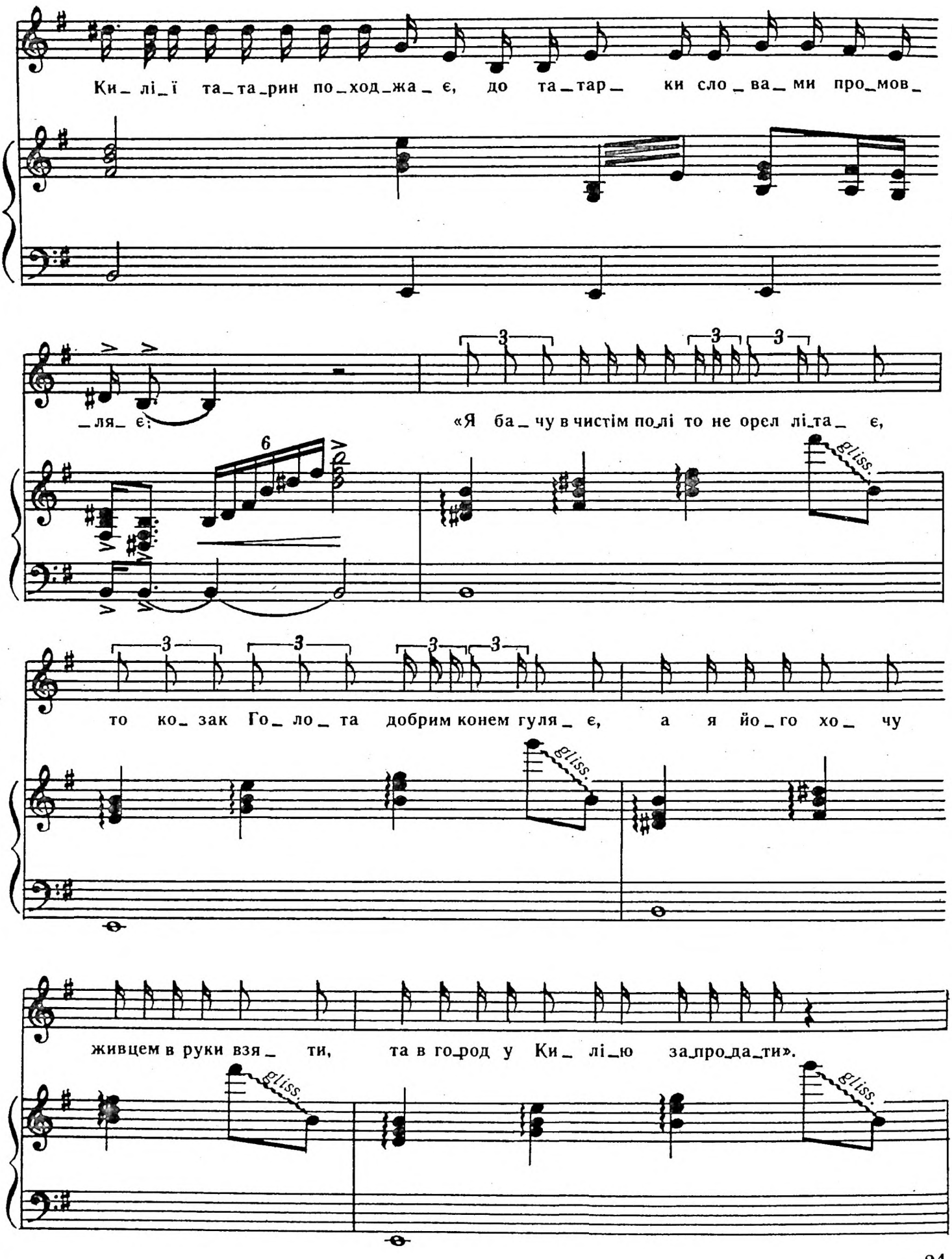

до... до_га_ ня_ є, за стремена хва_та_
p
_є, бра_тів рід_них сер_деш_них бла.. бла_га_
mf
_є.
mp
p
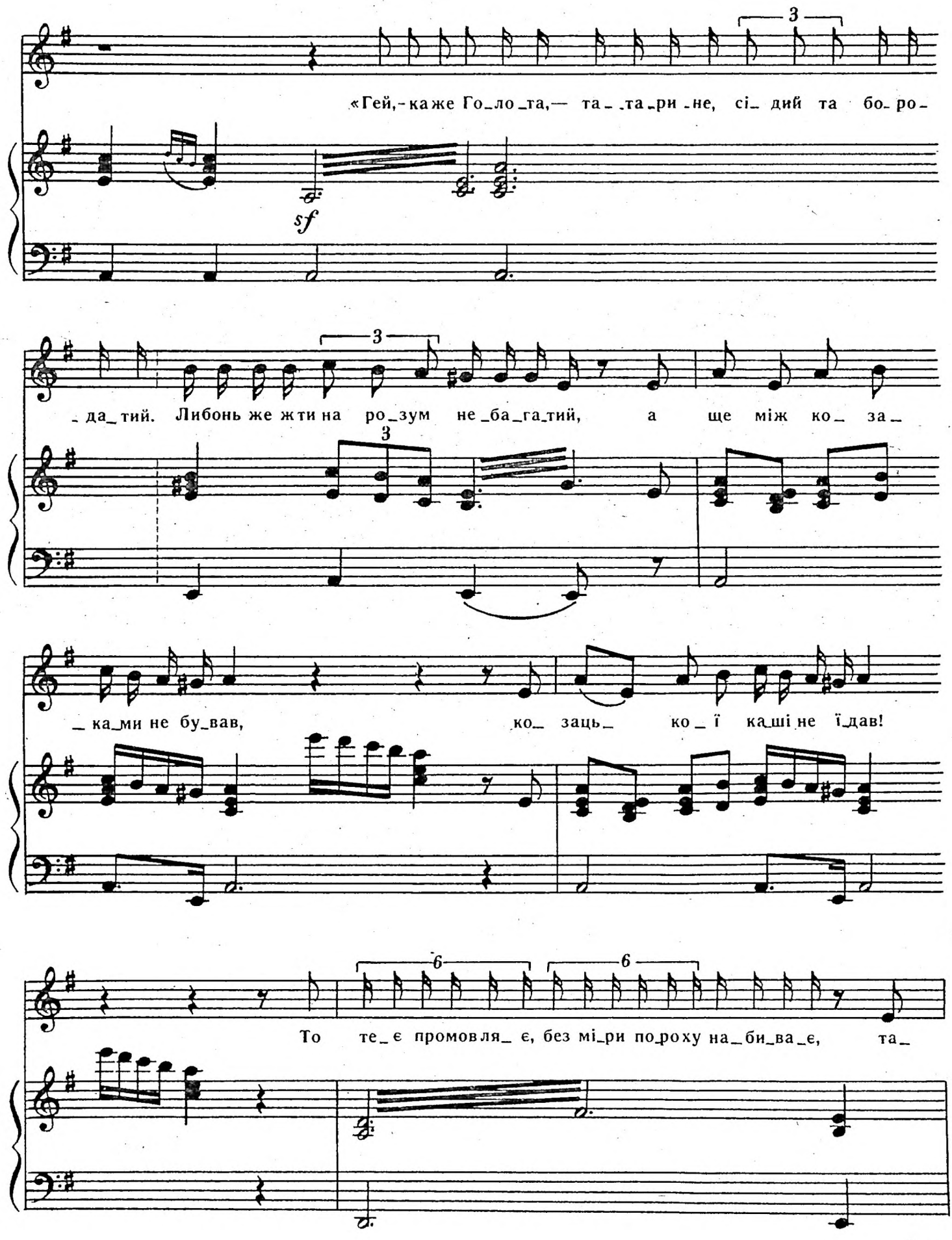

mp
Ой як став він спо_чи_ва_ти, ста_ли ор_ли на_лі_та_ти,
3
mp
mf
ста_ли йо_го смер_ті до_жи_да_ти, ті_ло кров'_ю
6
mf
уповільнюючи
за... за_пи_ва_ти...
3
mf
3
3
3

Бадьоро
f
Ой полем, по_ лем
ки_ли_ їм_ ським, то шля_хом би_тим гор_
дин ським, ой там гу_ляв ко_зак Го_ло_ та,
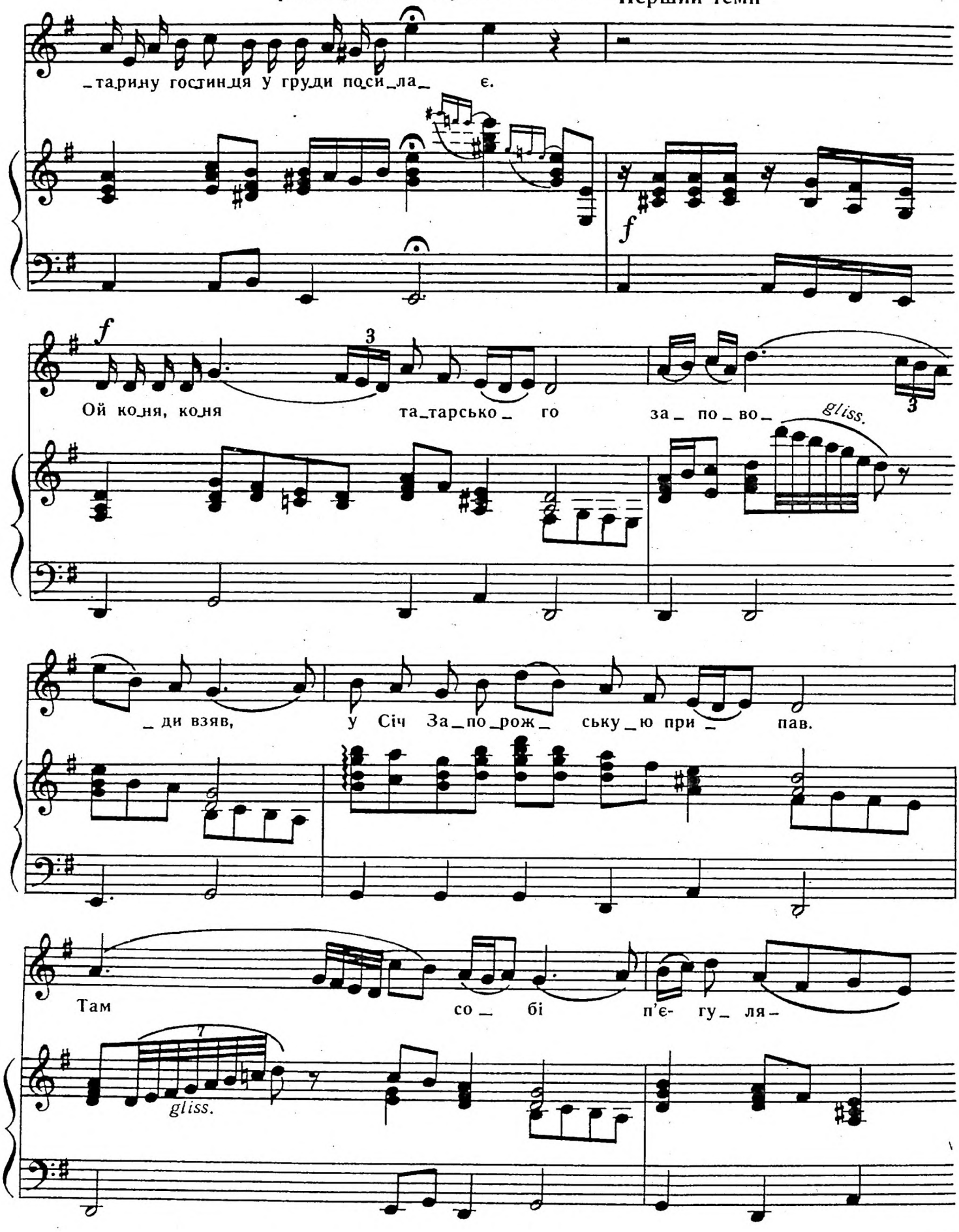

не бо_їть_ ся він ні ог_ня, ні ме_ча,
gliss.
а ні вра_жо_го бо_ ло_ та.
Ой що,правда, на ко_за_ко_ ві
gliss.
три се_ми_ ря_ зі ли_ хі_ ї: од_ на
gliss.
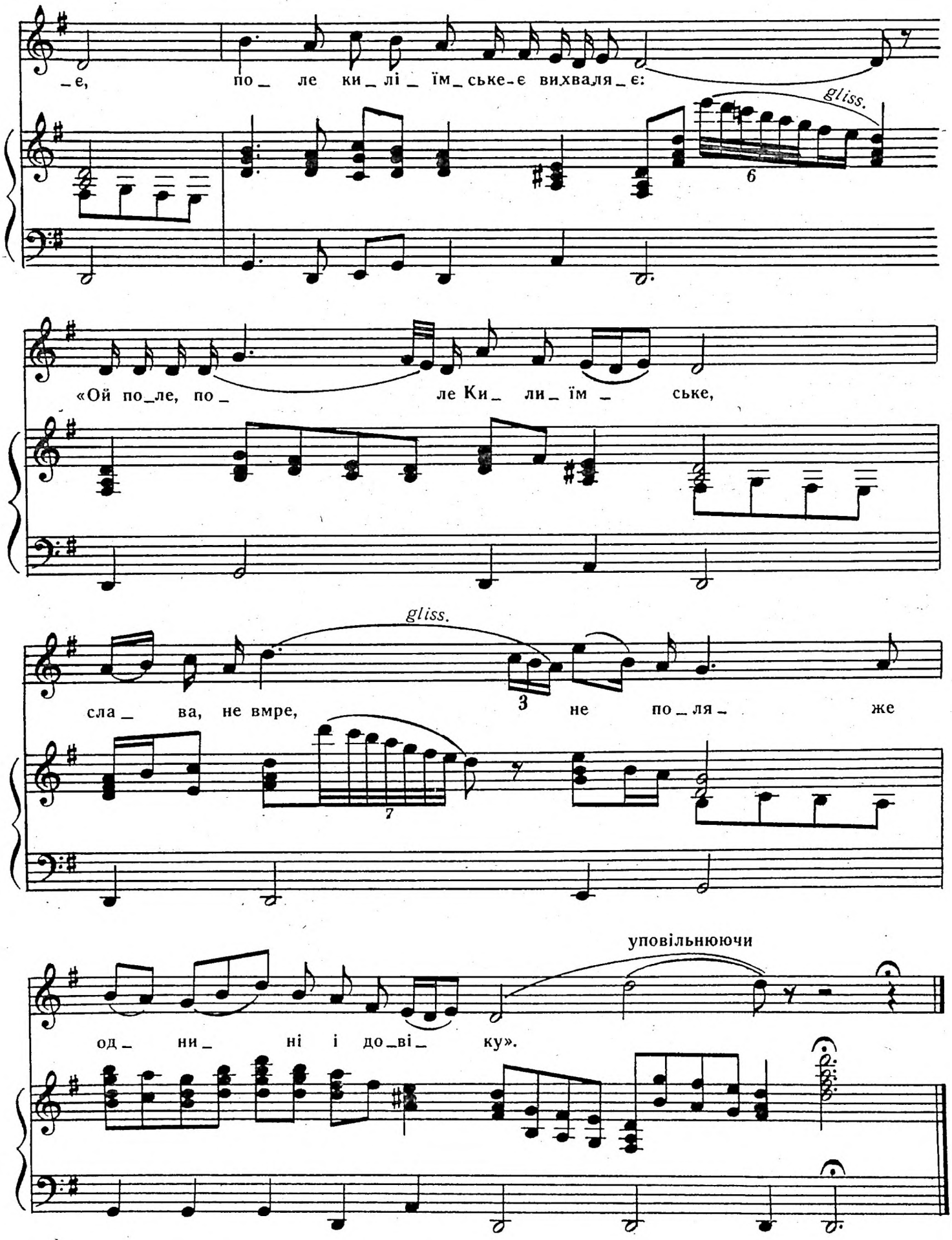

не_ доб_ра, дру_ га не_ гожа,
gliss.
а тре_тя й на сміх не зго_ жа.
gliss.
gliss.
Схвильовано
уповільнюючи
mf
То гу_ля_є ко_зак Голо_ та, по_ гу_ля_є,
sf
mf
на го_род, на Ки_лі_ю по_ гля_да_є, що в го_ро_ді
sf
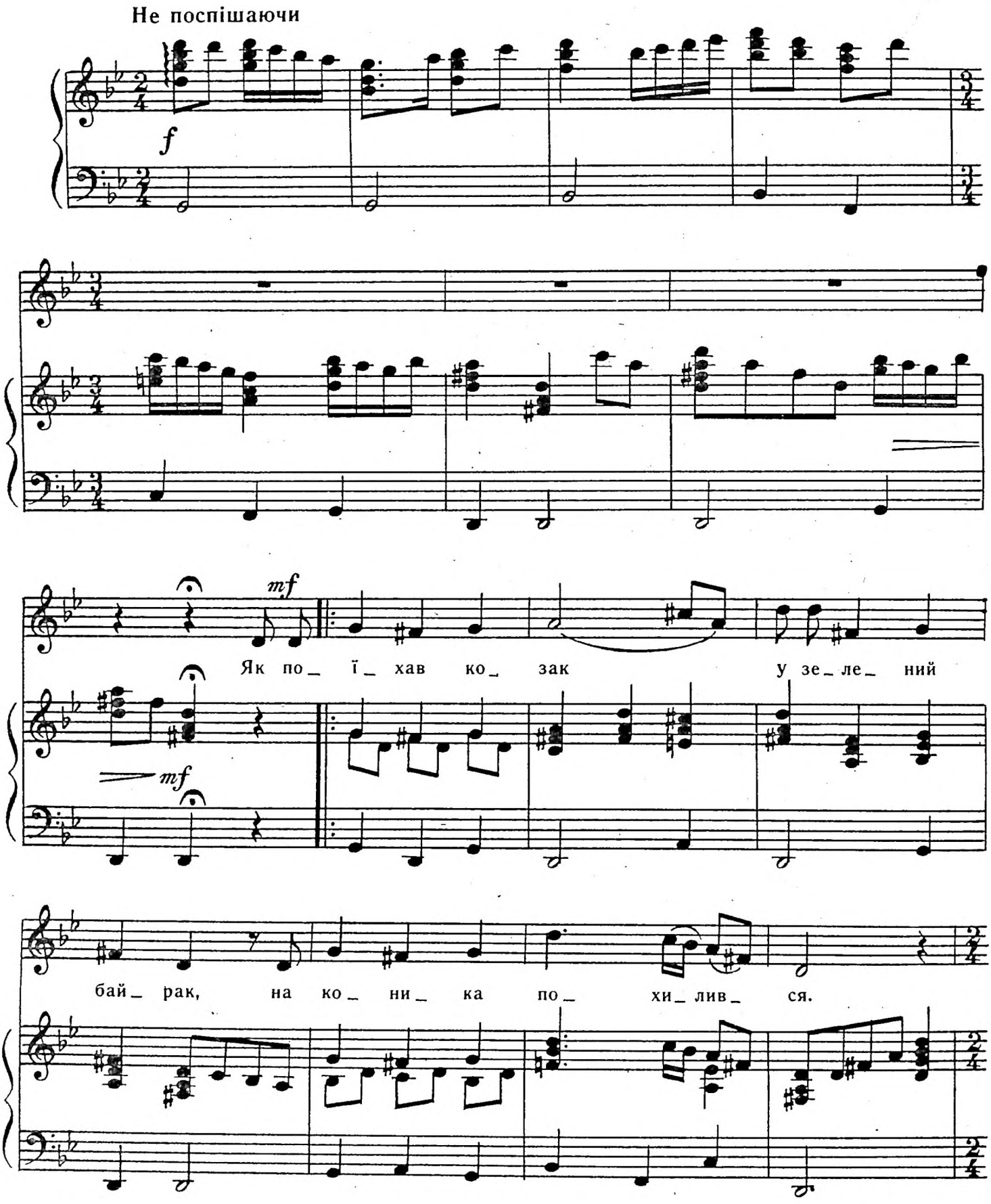

Ки_лі_ї та_та_рин по_ход_жа_є, до та_тар_ ки сло_ва_ми про_мов_
_ля_є:
«Я ба_чу в чистім по_лі то не орел лі_та_ є,
то ко_зак Го_ло_та добрим конем гуля_ є, а я йо_го хо_ чу
живцем в руки взя_ ти, та в го_род у Ки_ лі_ю за_про_да_ти».
gliss.
gliss.
gliss.
gliss.
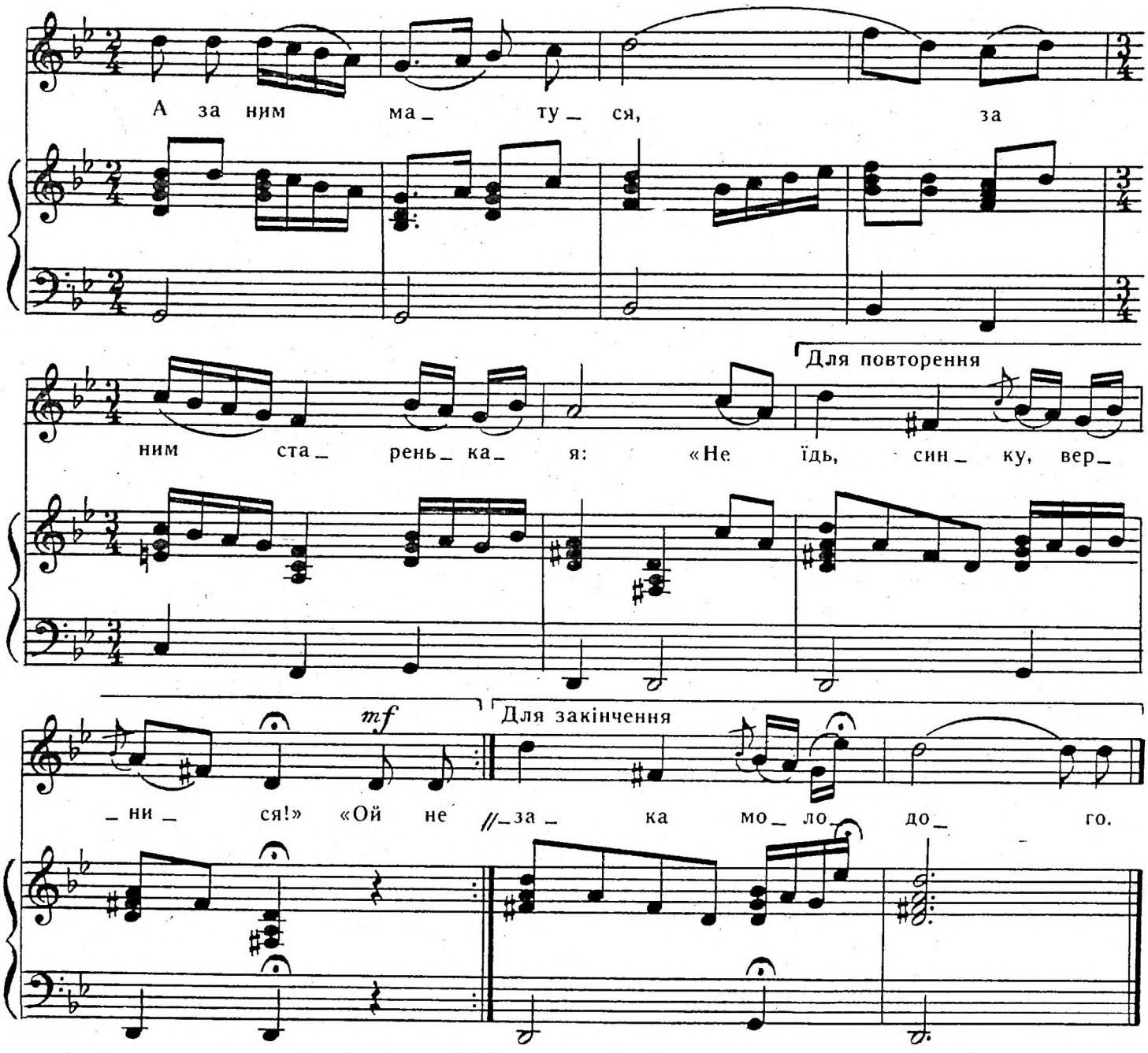

«Гей,-каже Го_ло_та,— та_ _та_ри_не, сі_ дий та бо_ро_
sf
_да_тий. Либонь же жти на ро_зум не_ба_га_тий, а ще між ко_ за_
_ка_ми не бу_вав, ко_ заць_ ко_ї ка_ші не їдав!
То те_є промовля_ є, без мі_ри по_роху на_би_ва_є, та_

розширюючи та уповільнюючи Перший темп

_е, по_ ле ки_лі_ їм_ське-є вихваля_є:
gliss.
6
«Ой по_ле, по_ ле Ки_ ли_їм_ ське,
gliss.
сла_ ва, не вмре, 3 не по_ля_ же
7
уповільнюючи
од_ ни_ ні і до_ві_ ку».

Не поспішаючи
f
mf
Як по_ ї_ хав ко_ зак у зе_ ле_ ний
mf
бай_ рак, на ко_ ни_ ка по_ хи_ лив_ ся.
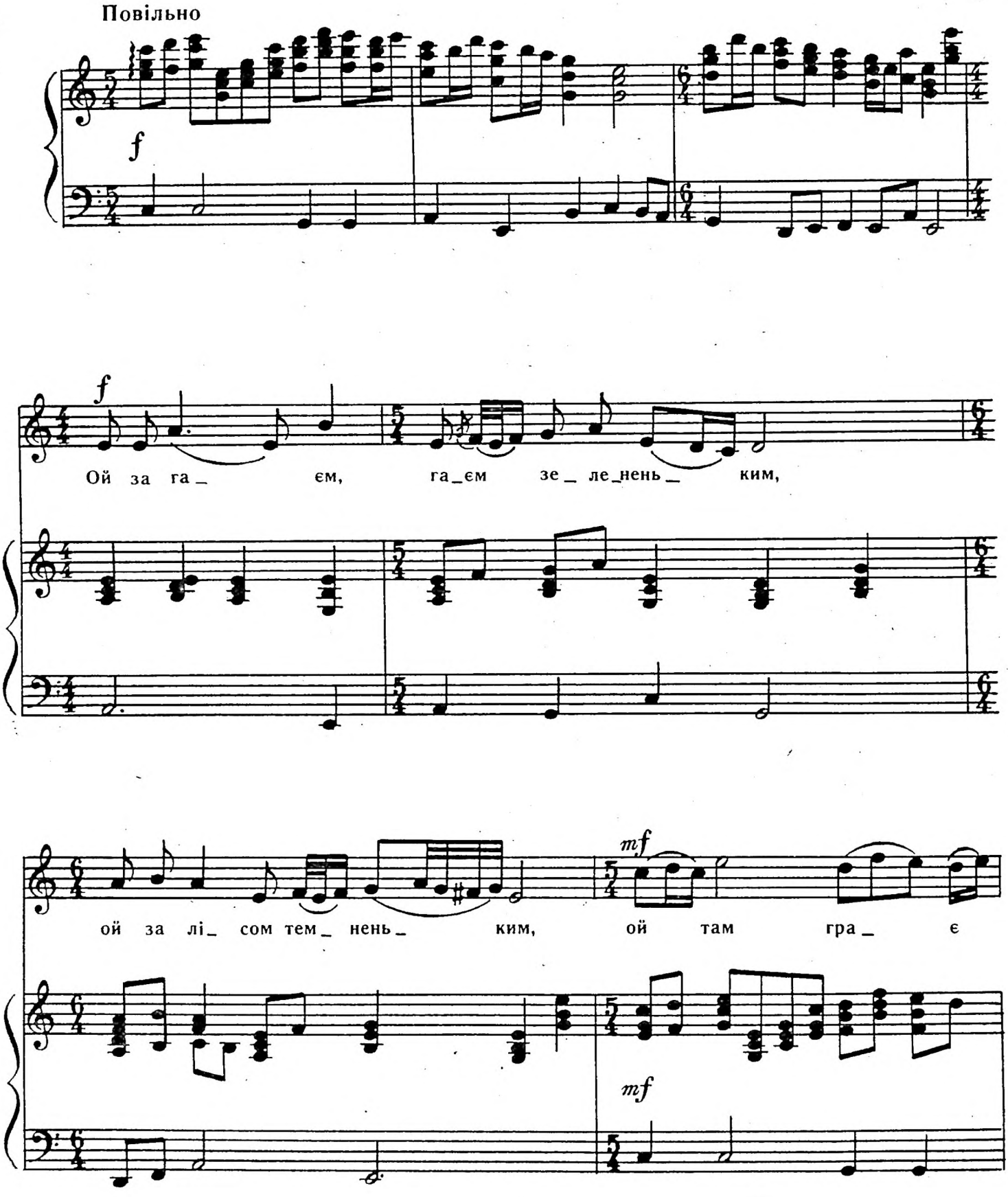

Як поїхав козак у зелений байрак,
На коника похилився.
А за ним матуся, за ним старенькая:
«Не їдь, синку, вернися!»
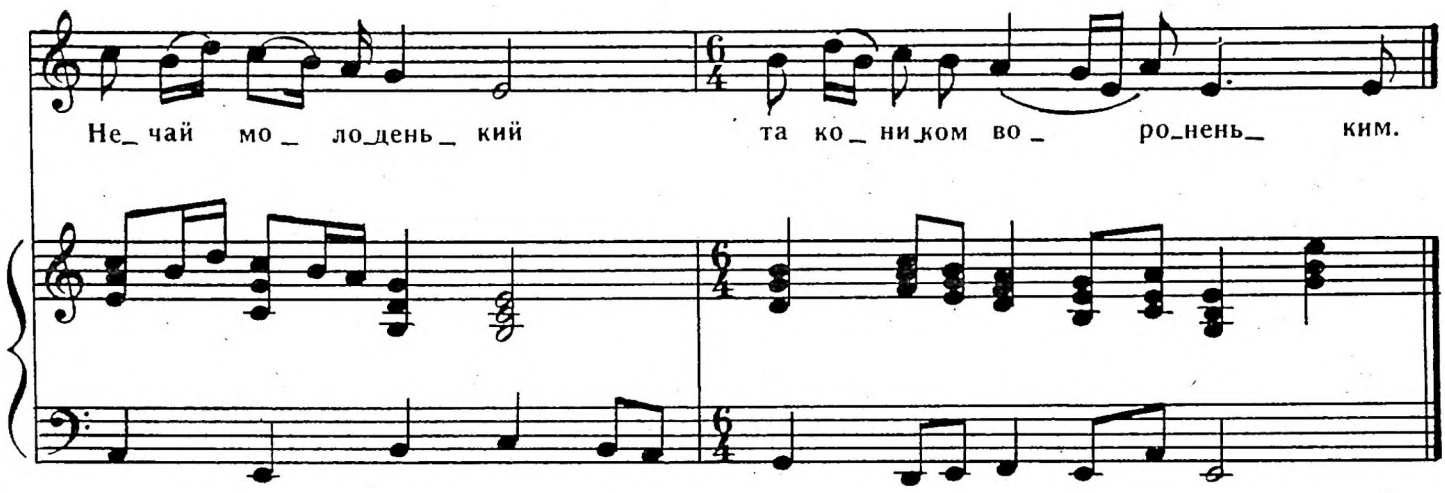
«Ой не вернуся я, матусе моя,
Поїду я на Вкраїну.
В мене кінь вороний, я козак молодий,
Здається, не загину».

Та й поїхав козак у зелений байрак,
Став коника попасати.
Аж наїхали турки, налетіли ляхи,
Хотять козака взяти.

«Ой беріть ви, пани, сукні та жупани,
Ще й коника вороного,
Тільки ви не беріть у неволеньку
Козака молодого».

Ой забрали пани сукні та жупани,
Ще й коника вороного,
Та й забрали вони у неволеньку
Козака молодого.

Повільно
f
f
Ой за га_ єм, га_єм зе_ ле_нень_ ким,
mf
ой за лі_ сом тем_ нень_ ким, ой там гра_ є
mf
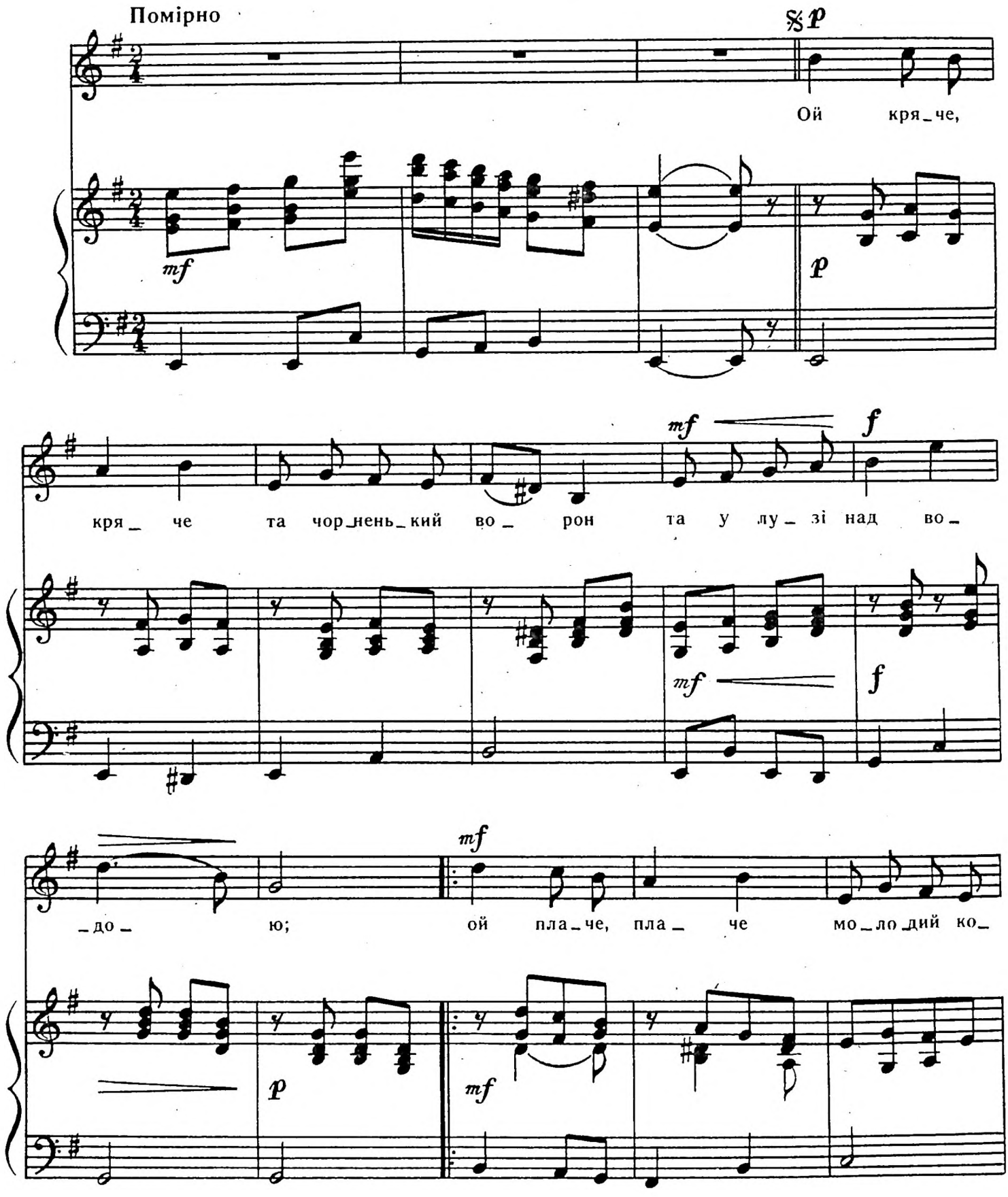

Ой за гаєм, гаєм зелененьким,
Ой за лісом темненьким,
Ой там грає Нечай молоденький
Та коником вороненьким.

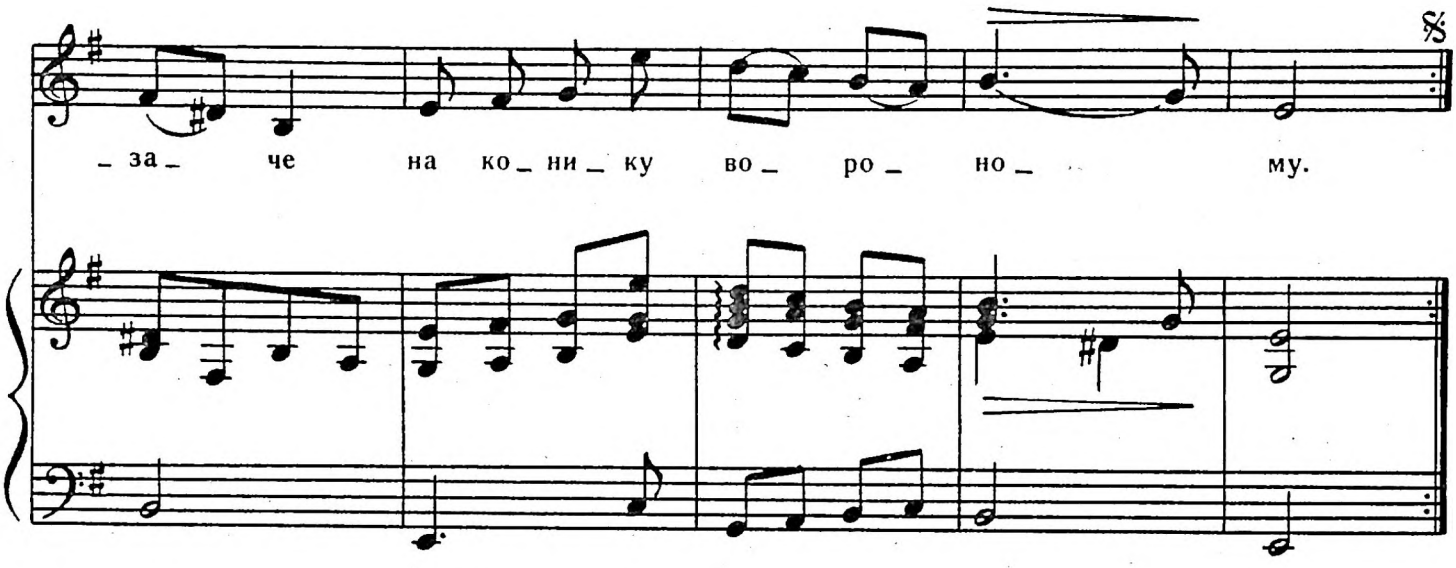
Ой як візьме Нечай молоденький
Та від брами до брами,
Ой став класти та превражих ляхів
Аж у чотири лави.

Ой як візьме Нечай молоденький
Та від башти до башти;
Ой став ляхів та превражих панів,
Та як снопики класти.

Повернеться Нечай молоденький
Та на правеє плече —
Ой уже ж з ляхів, та превражих синів,
Та кров річками тече.

Повернеться Нечай молоденький
Та на лівую руку,—
Не вискочить та Нечаїв кінь
Та із вражого трупу.
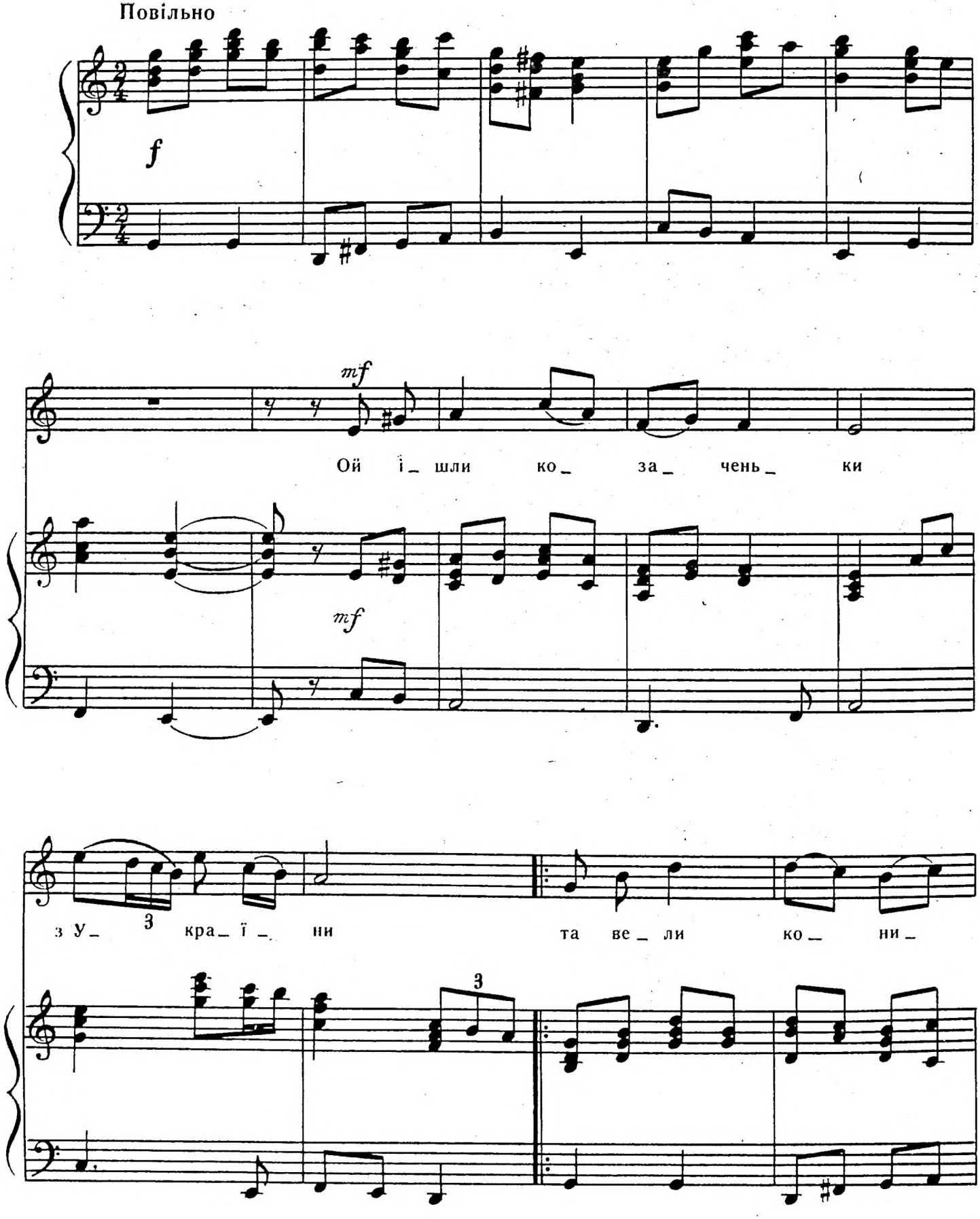

Помірно
Ой кря_че,
кря_ че та чор_нень_кий во_ рон та у лу_ зі над во_
_до_ ю; ой пла_че, пла_ че мо_ло_дий ко_

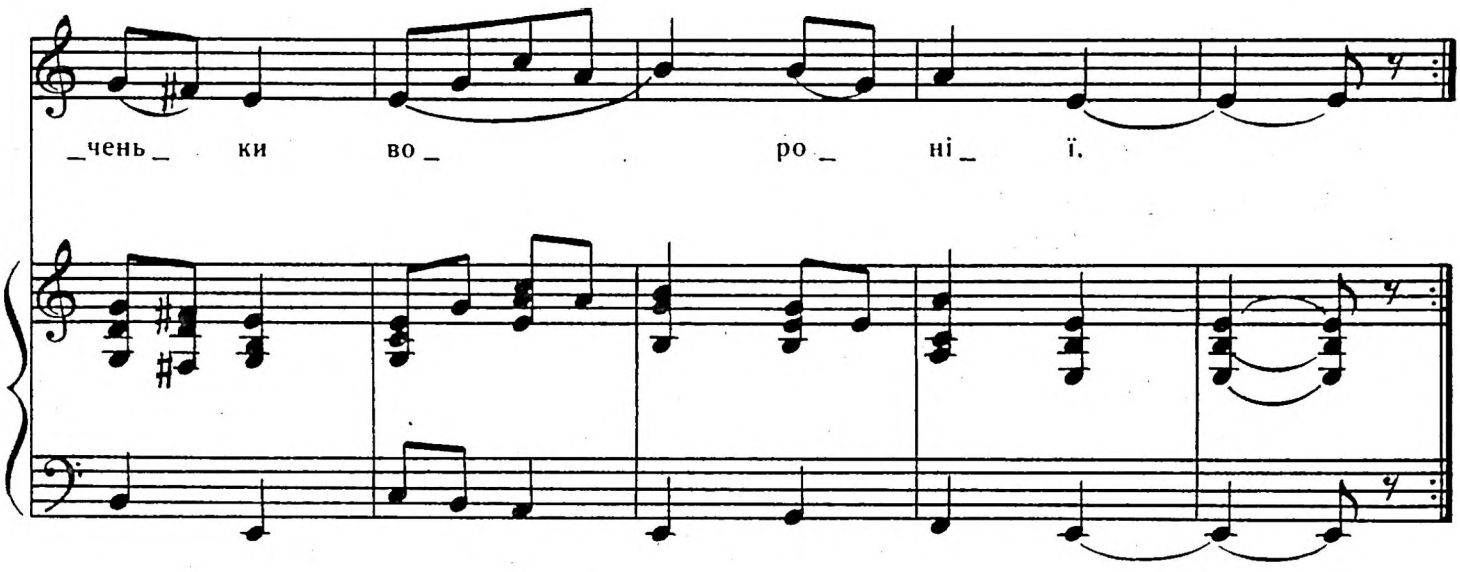

Ой кряче, кряче та чорненький ворон
Та у лузі над водою;
Ой плаче, плаче молодий козаче
На конику вороному. | *Двічі*

Вороний коню, заграй підо мною
Та розбий же тугу мою,
Розбий мою тугу по темному лугу,
Козакові молодому! | *Двічі*

Ой іде козак та доріженькою,
Слізоньками умивається:
Десь моя ненька, десь моя старенька,
Та за мною убивається. | *Двічі*

Повільно
f
mf
Ой і_ шли ко_ за_ чень_ ки
mf
з У_ 3 кра_ ї_ ни
та ве_ ли ко_ ни_
3

Ой ішли козаченьки з України
Та вели кониченьки воронії, *(2)*

Та пустили пасти по долині,
А самі посідали на могилі. *(2)*
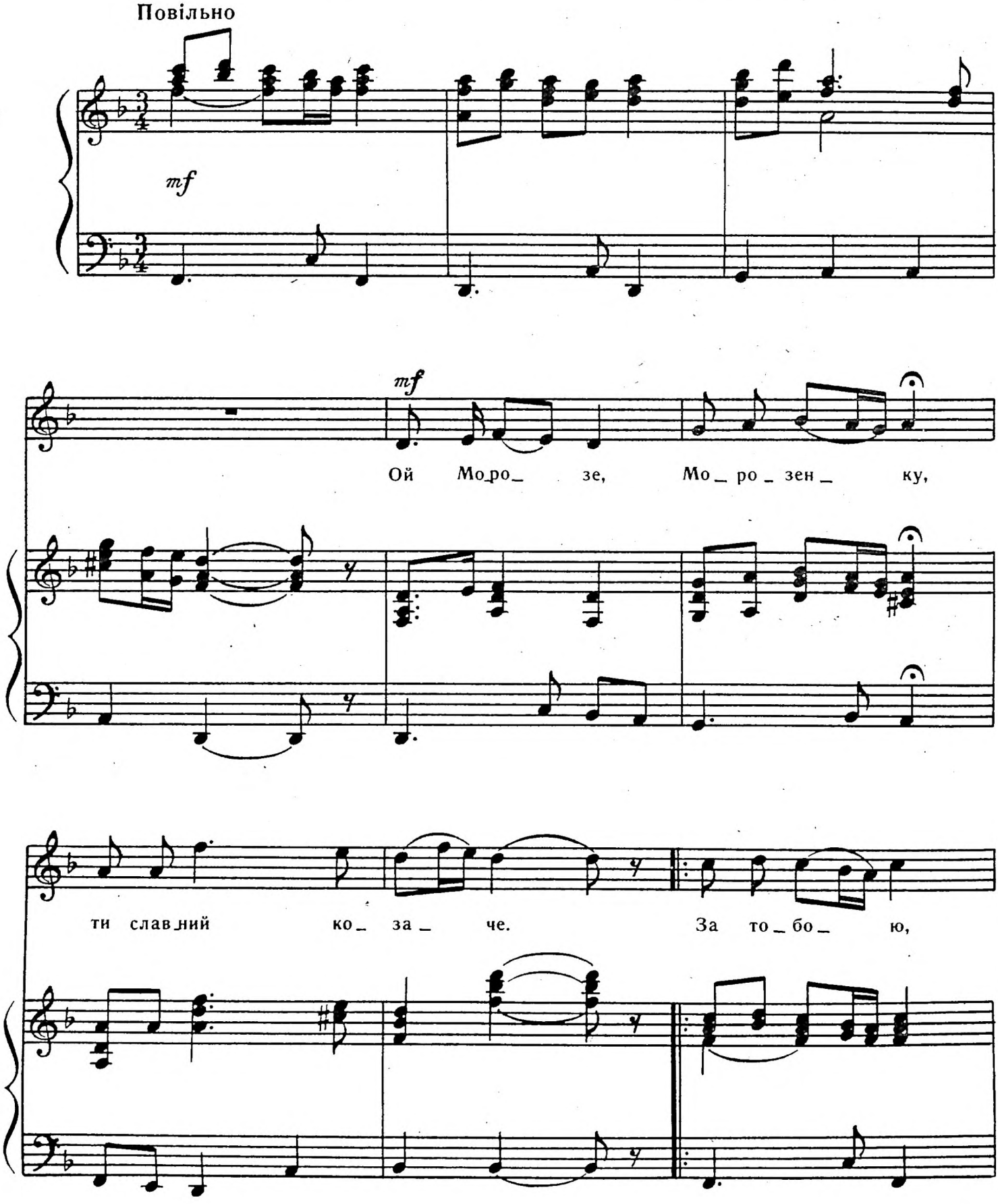
Викресали вогню з оружини,
Соловейкове гніздо підпалили. *(2)*
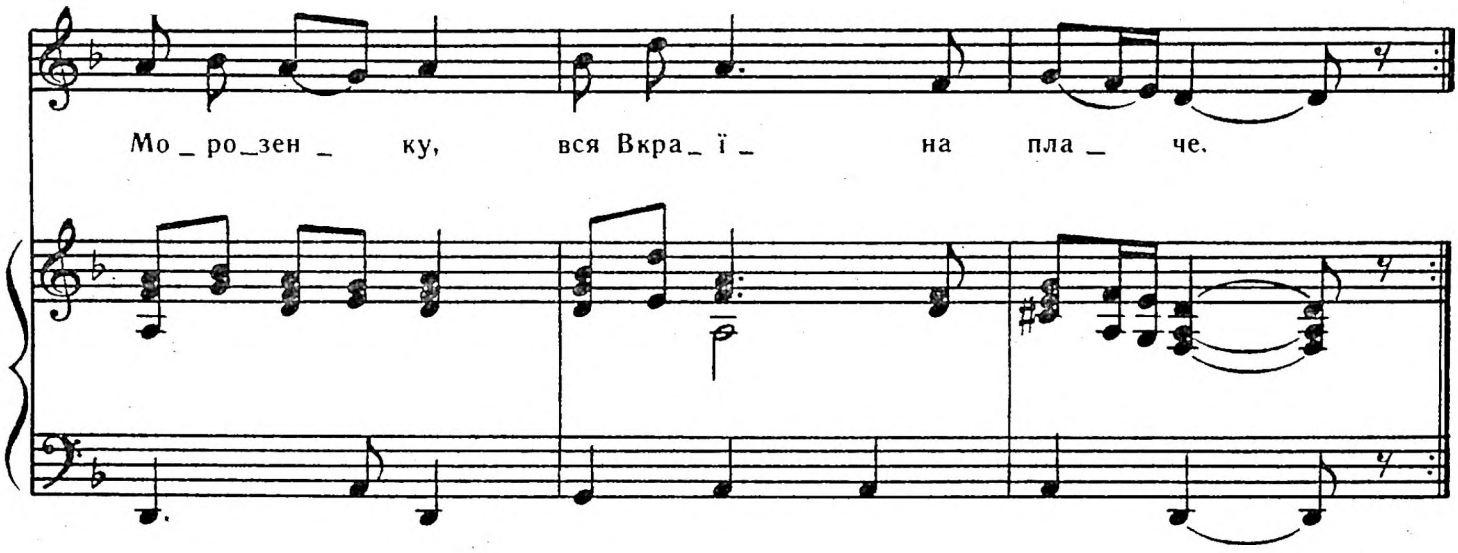
Полетів соловейко до зозулі:
«Зозуле, княгине, сестро моя, *(2)*

Загинули діточки, загинув і я».
«Чи ж тобі я, брате, не казала:
Не мости гніздечка край лужечка,

Помости гніздечко в чистім полі
На високім дереві, на тополі. *(2)*

Ніхто того дерева не зрубає
І старого солов'я не злякає». *(2)*

Повільно
mf
mf
Ой Моро_ зе, Мо_ ро_ зен_ ку,
ти славний ко_ за_ че. За то_ бо_ ю,

Ой Морозе, Морозенку,
Ти славний козаче.
За тобою, Морозенку,
Вся Вкраїна плаче. | *Двічі*
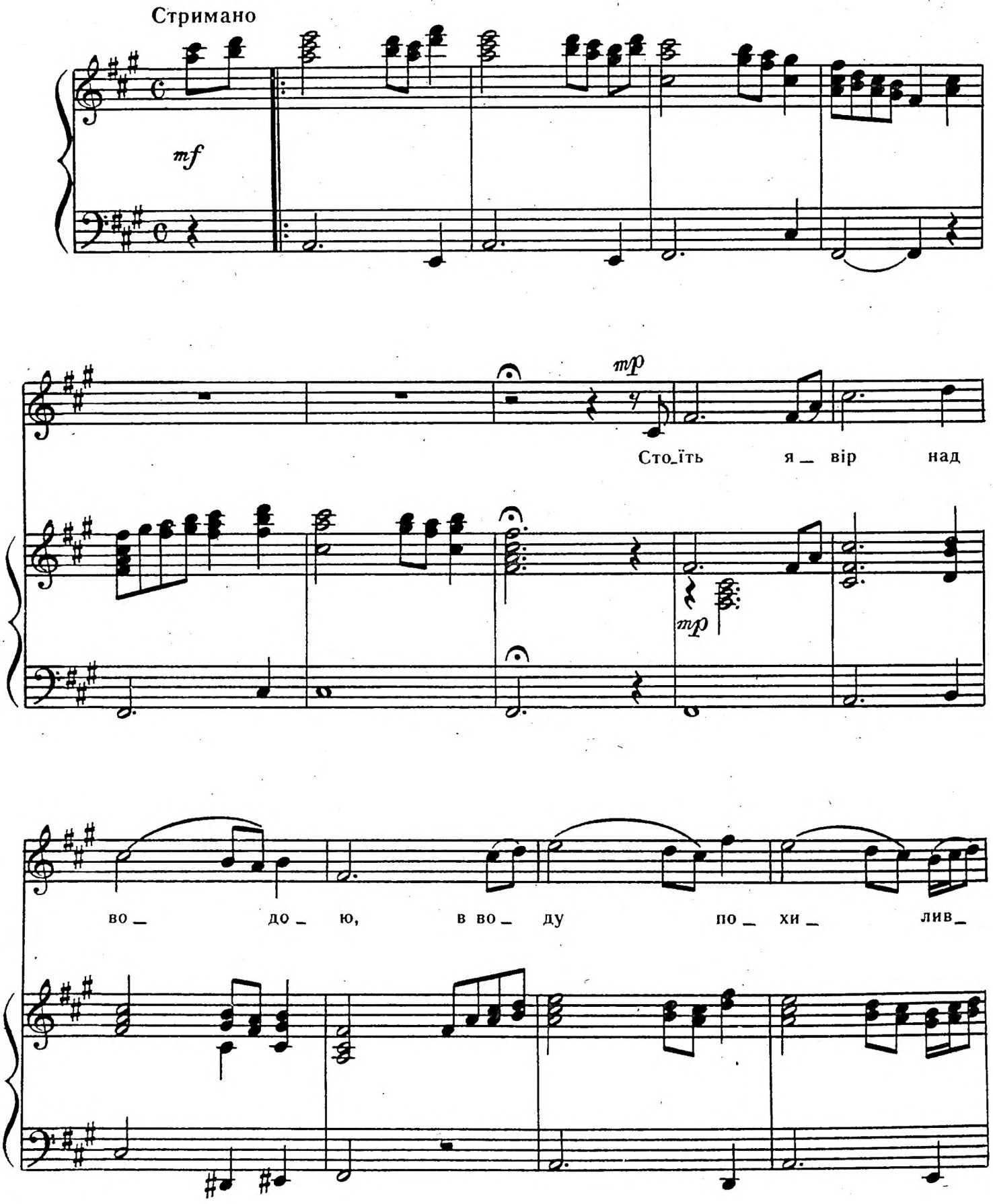
Не так тая Україна,
Як рідная мати.
Заплакала Морозиха,
Стоя біля хати. | *Двічі*
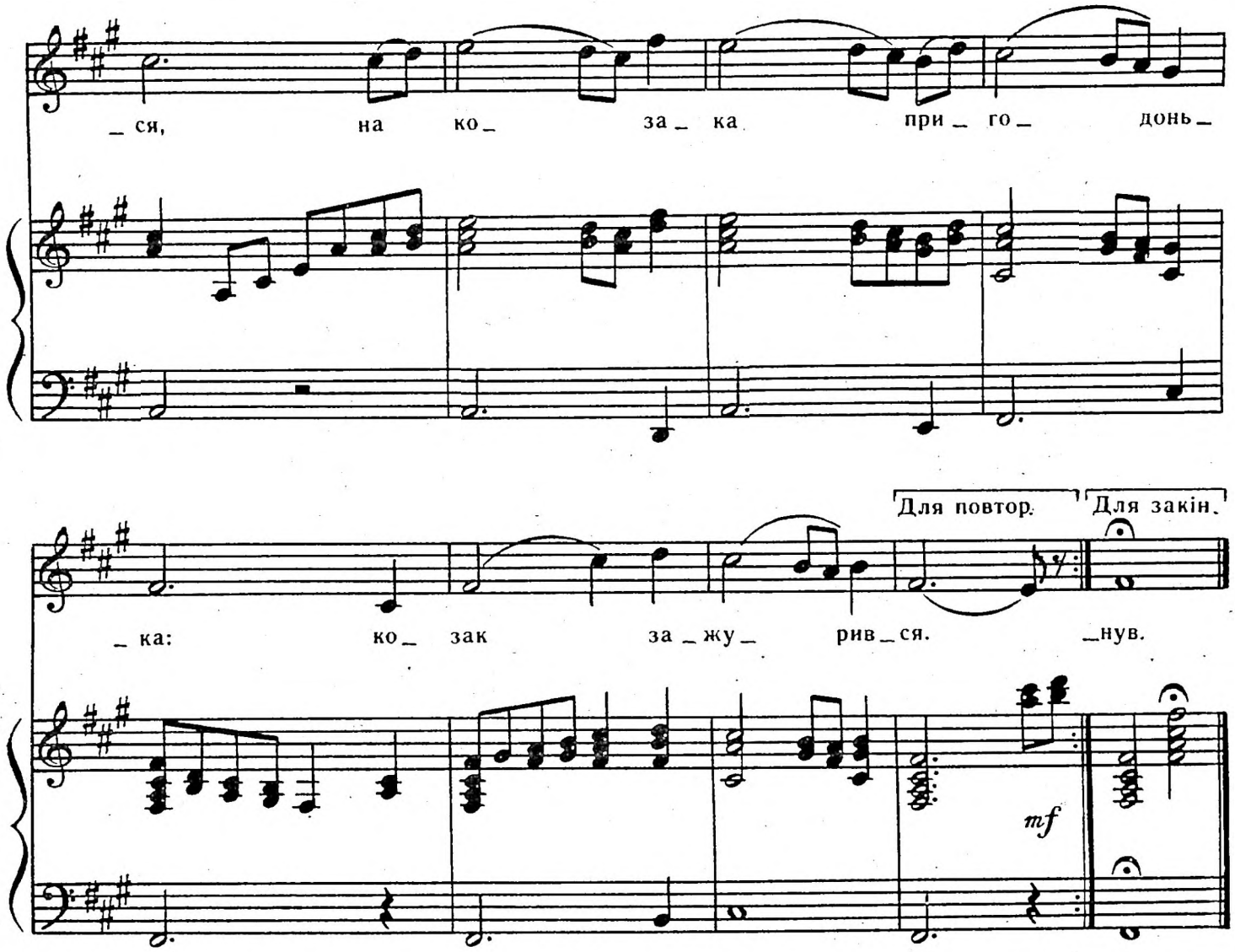
«Не плач, не плач, Морозихо,
Не плач, не журися,
Та йди з нами, козаками,
Мед-вина напийся». | *Двічі*

«Чогось мені, козаченьки,
Мед-вино не п'ється,
Ой десь мій син Морозенко
Та із турком б'ється». | *Двічі*

Бились зранку козаченьки,
До ночі глухої,
Козаків лягло чимало,—
Ворогів утроє. | *Двічі*

Не вернувся й Морозенко,
Голова завзята,
Замучили молодого
Вороги прокляті. | *Двічі*

Стримано
mf
mp
Сто_їть я_ вір над
mp
во_ до_ ю, в во_ ду по_ хи_ лив_
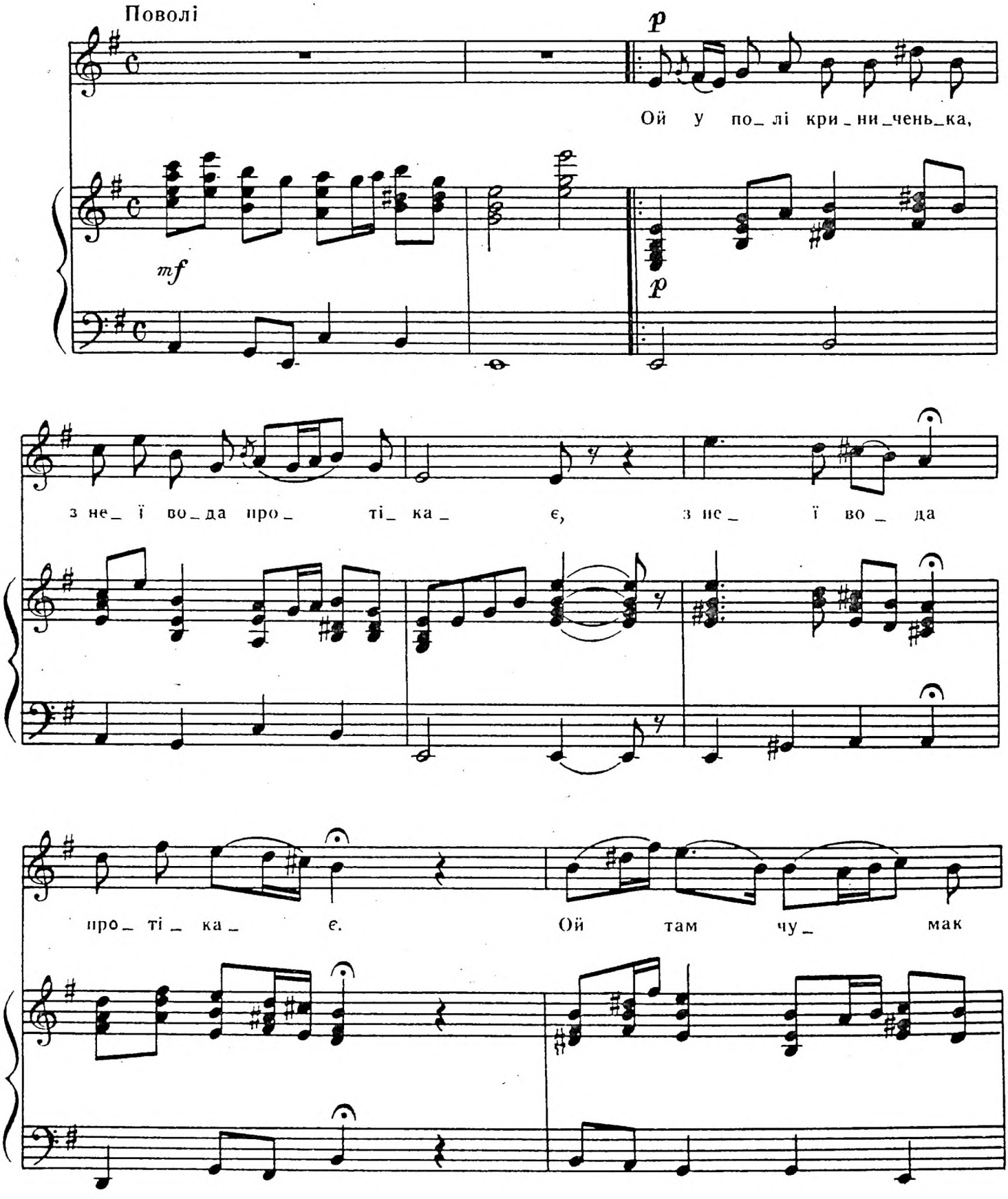

Стоїть явір над водою,
В воду похилився,
На козака пригодонька:
Козак зажурився.
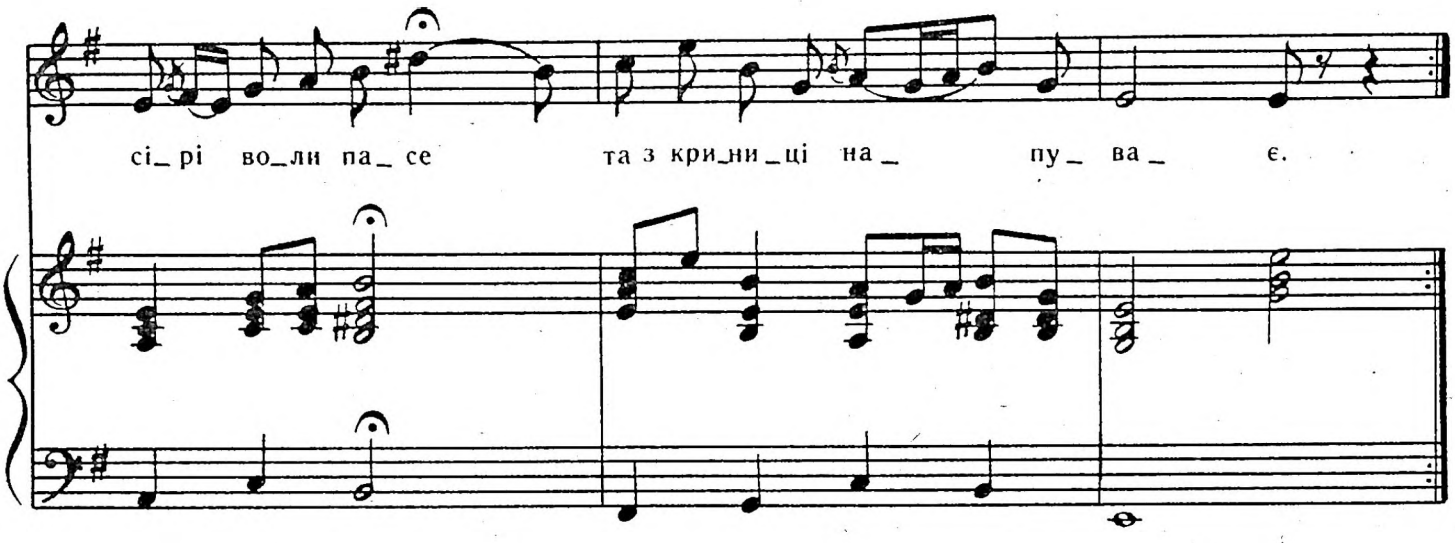
Не хилися, явороньку,
Ще ж ти зелененький,
Не журися, козаченьку,
Ще ж ти молоденький!

Не рад явір хилитися,—
Вода корінь миє!
Не рад козак журитися,
Так серденько ниє.

Ой поїхав з України
Козак молоденький,—
Оріхове сіделечко
Ще й кінь вороненький.

Ой-поїхав на чужину
Та там і загинув,
Свою рідну Україну
Навіки покинув.

Поволі
p
Ой у по_ лі кри_ни_чень_ка,
mf
p
з не_ ї во_да про_ ті_ ка_ є, з не_ ї во_ да
про_ ті_ ка_ є. Ой там чу_ мак

Ой у полі криниченька,
З неї вода протікає. *(2)*
Ой там чумак сірі воли пасе
Та з криниці напуває.
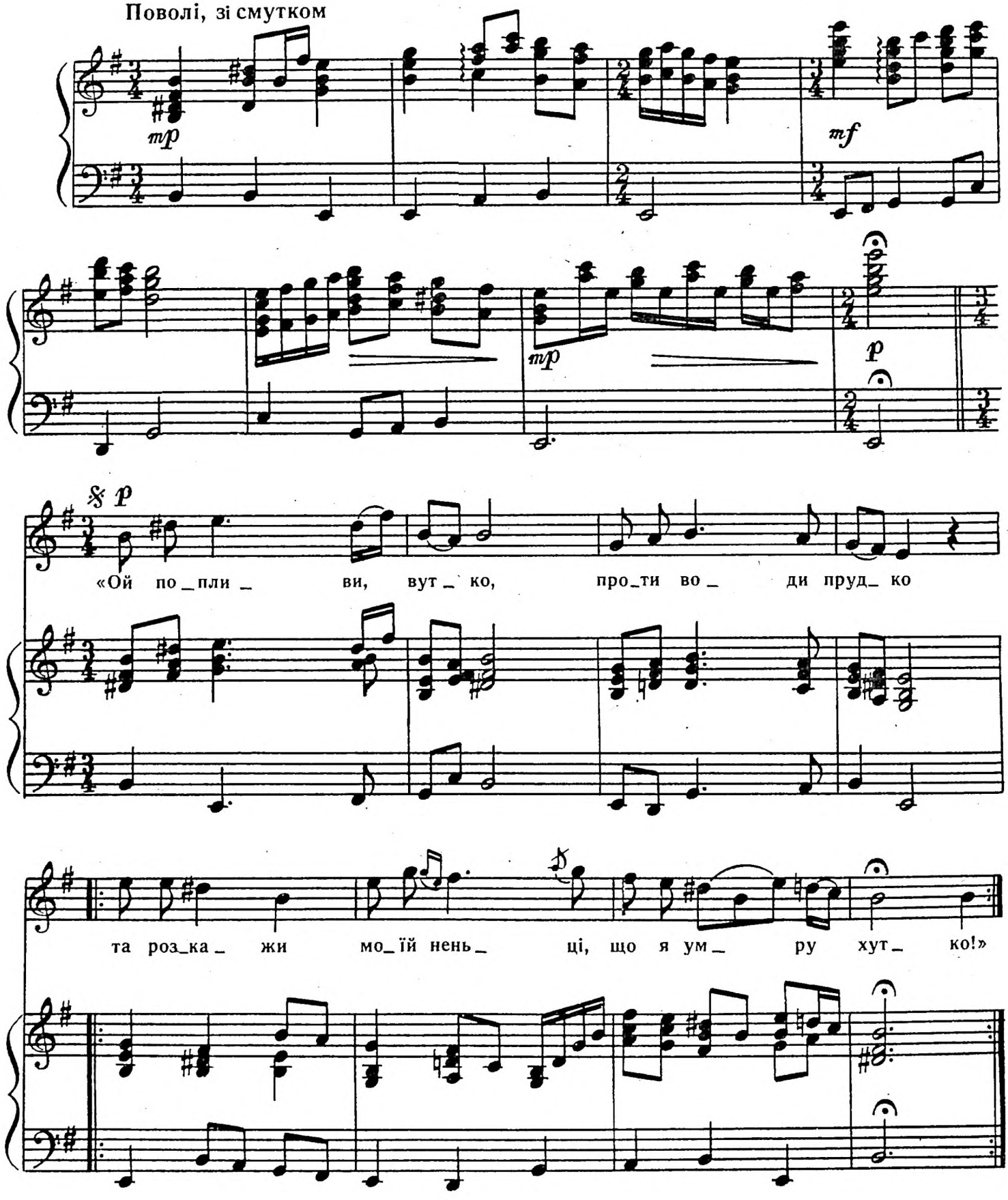
Воли ревуть, води не п'ють,
Бо в Крим доріженьку чують, *(2)*
Ой бог знає та бог і відає.
Де чумаченьки ночують!
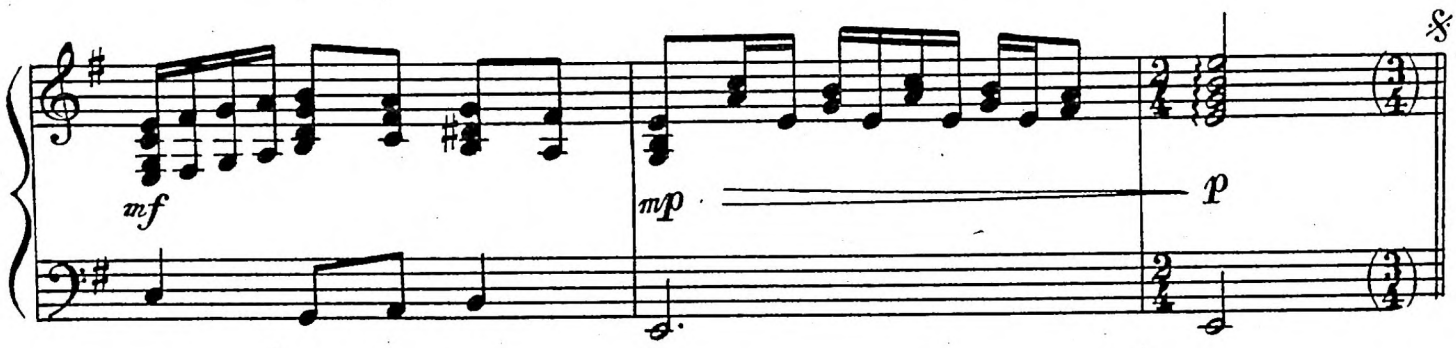
А ночують чумаченьки
В кримськім степу при долині, *(2)*
Розпустили та сірії воли
По зеленій муравині.

Бодай же ви, сірії воли,
Та в Крим по сіль не ходили, *(2)*
Ой як ви мені, та молодому,
Ой та жалю наробили?

Ой умер же чумаченько
Та в неділеньку вранці, *(2)*
Ой поховали та чумаченька
У зеленому байраці.

Насипали над чумаком
Та високую могилу, *(2)*
Посадили та в головоньках
Та червоную калину.

Поволі, зі смутком
mp
mf
mp
p
«Ой по_пли_ ви, вут_ко, про_ти во_ ди пруд_ко
та роз_ка_ жи мо_їй нень_ ці, що я ум_ ру хут_ ко!»

«Ой попливи, вутко,
Проти води прудко
Та розкажи моїй неньці,
Що я умру хутко!»

Двічі

Вутоньки немає,
Матінки не буде,
Десь про мене, молодую,
Навіки забуде!

Двічі

«Ой полети, галко,
Де мій рідний батько,
Нехай мене одвідає,
Коли йому жалко!»
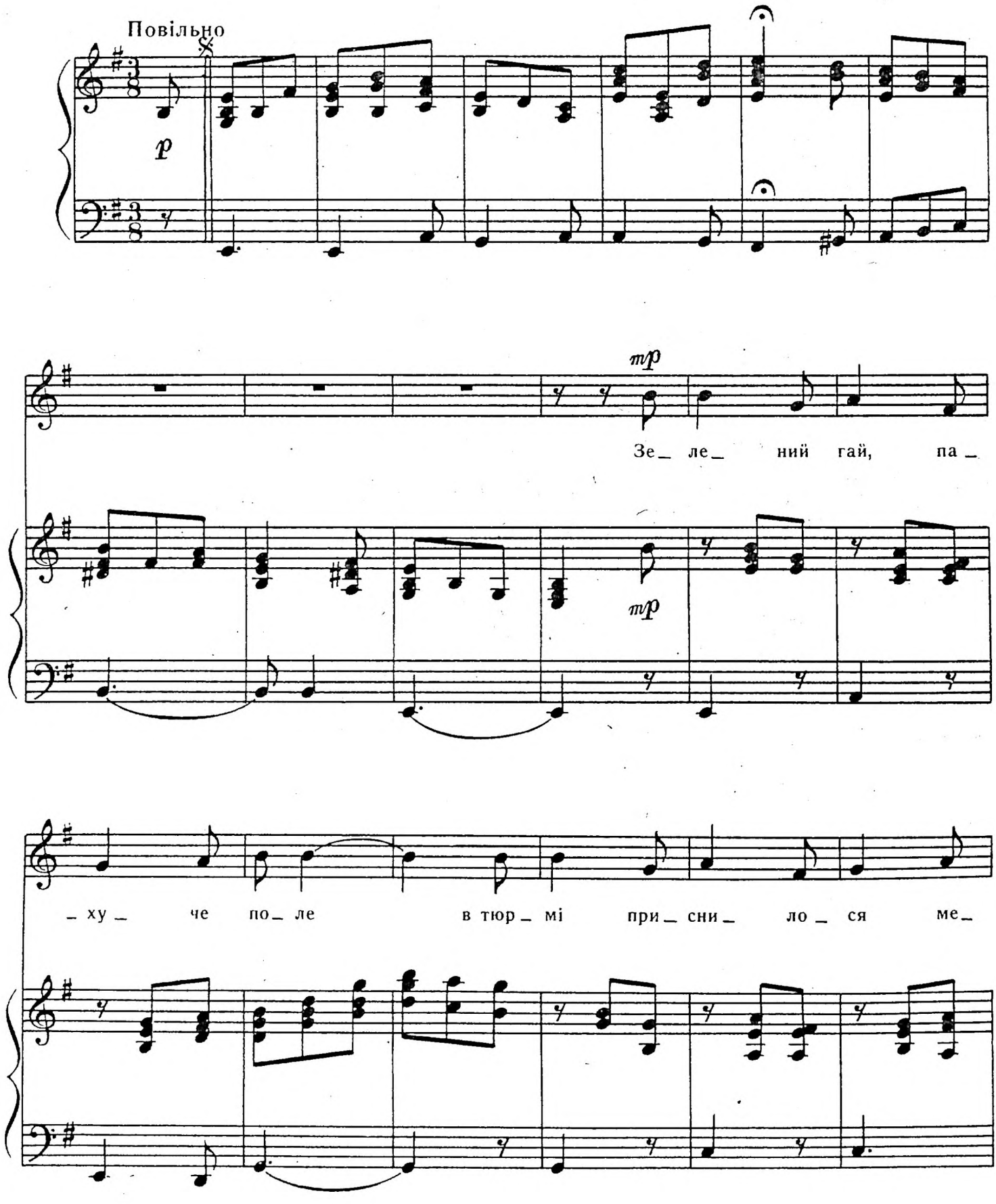
Двічі
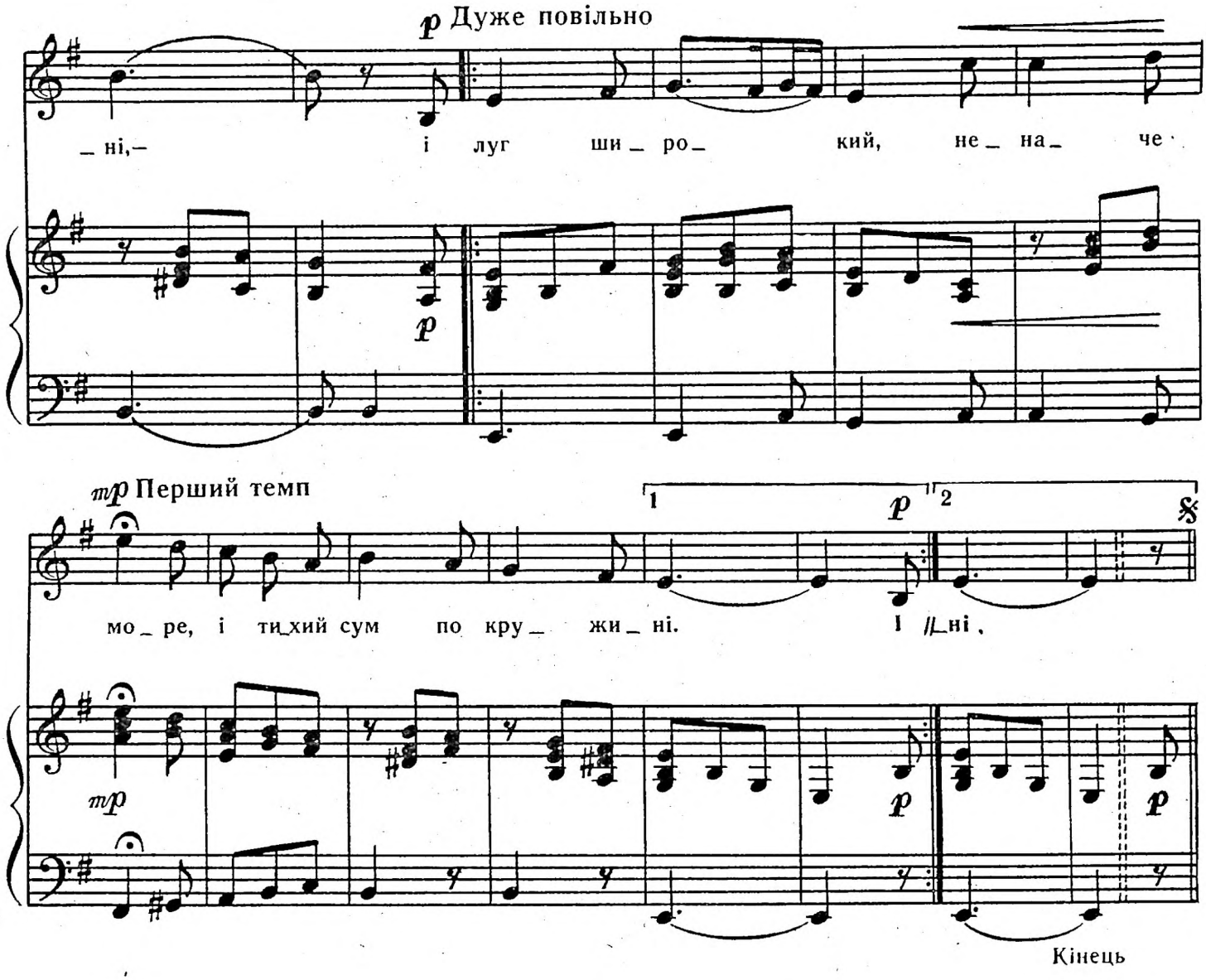
Га́лочки немає,
Батенька не буде,
Десь про мене, молодую,
Навіки забуде!

Двічі

ЗЕЛЕНИЙ ГАЙ, ПАХУЧЕ ПОЛЕ

Слова П. Грабовського
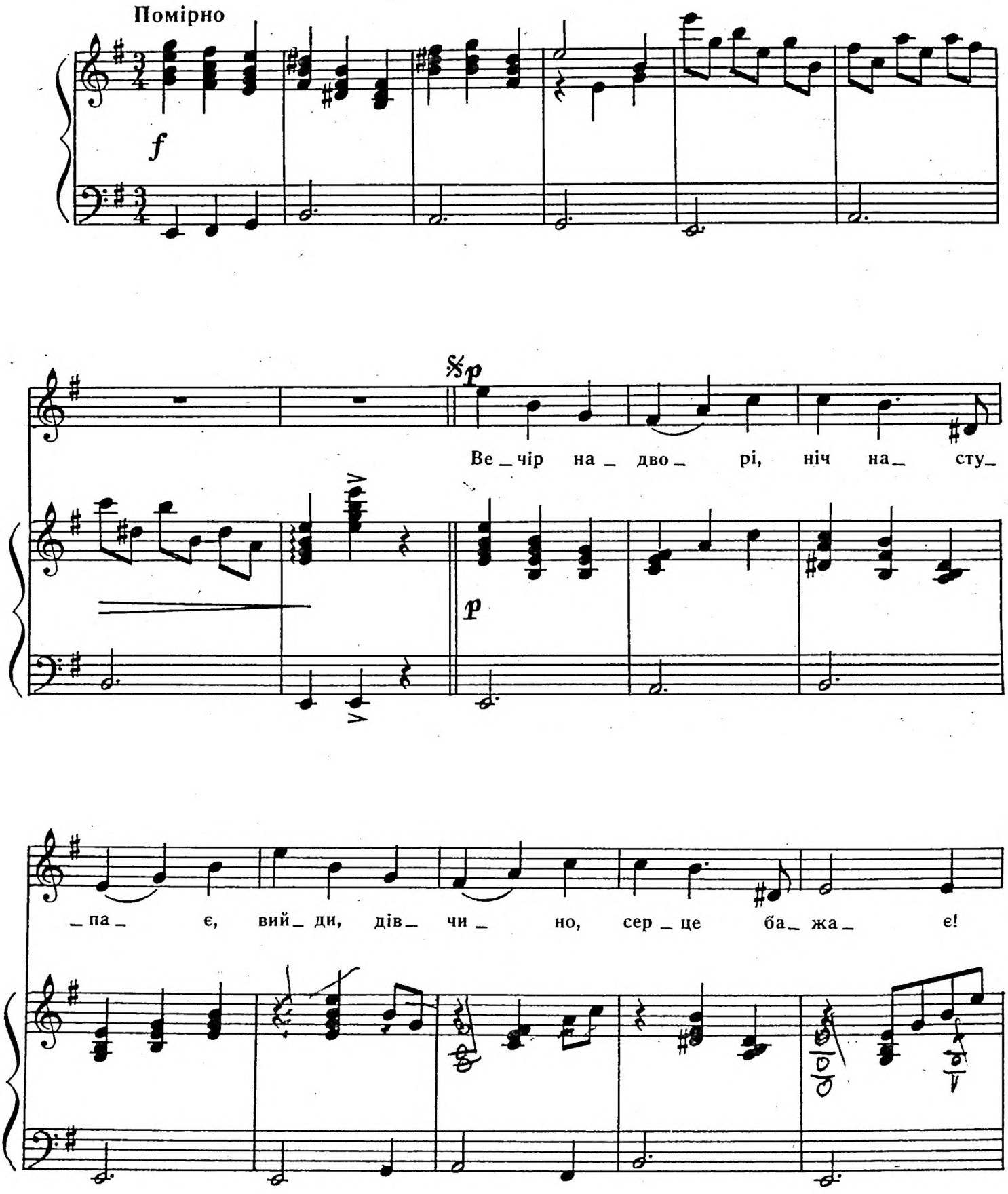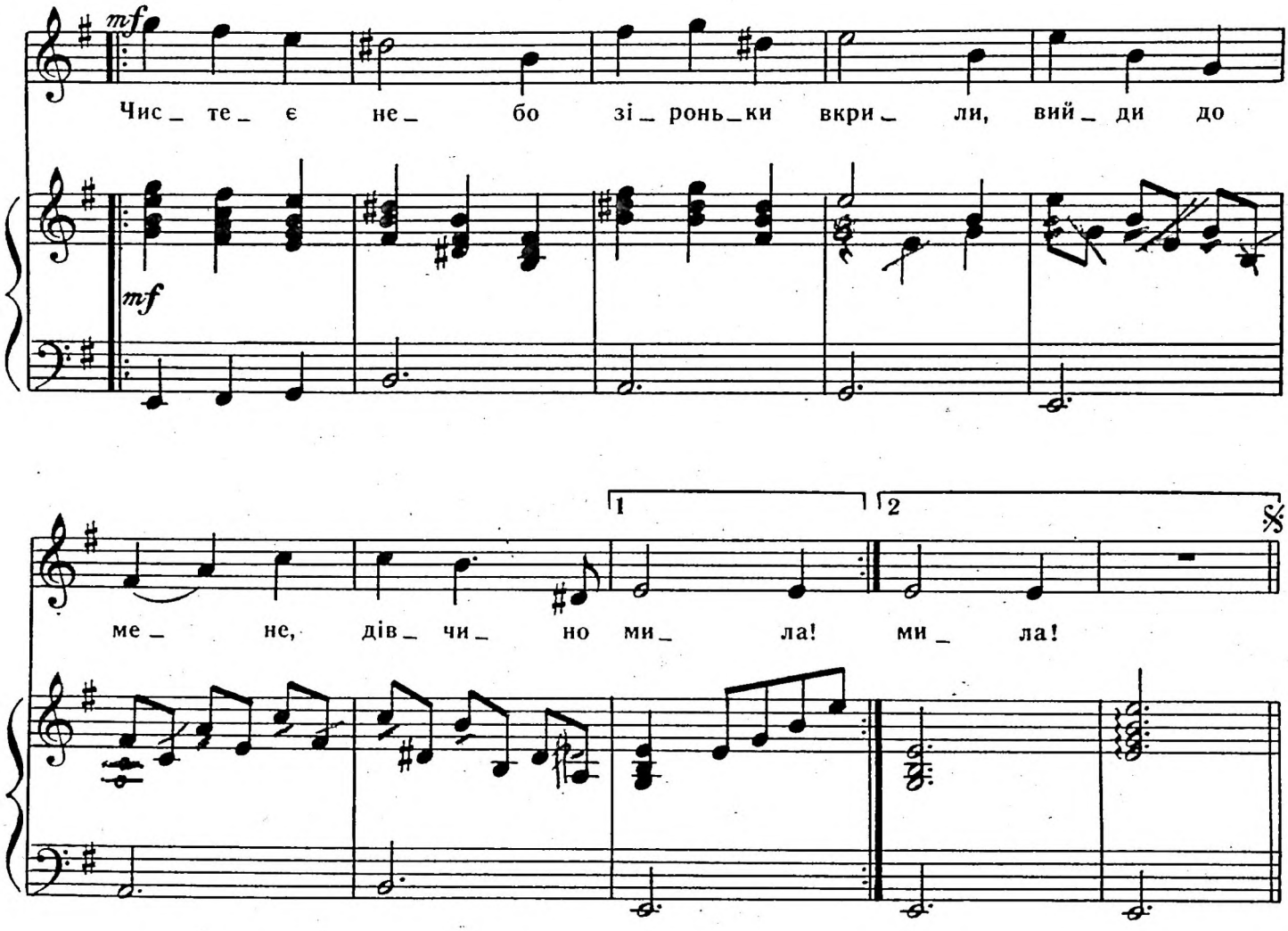

Зелений гай, пахуче поле
В тюрмі приснилися мені,—
І луг широкий, неначе море,
І тихий сум по кружині. | *Двічі*

Садок приснився коло хати,
Весела літняя пора,
А в хаті.., там знудилась мати,
І знудьгувалася сестра́. | *Двічі*

Поблідло личко, згасли очі,
Надія вмерла, стан зігнувсь,
І я заплакав опівночі
І, гірко плачучи, проснувсь. | *Двічі*
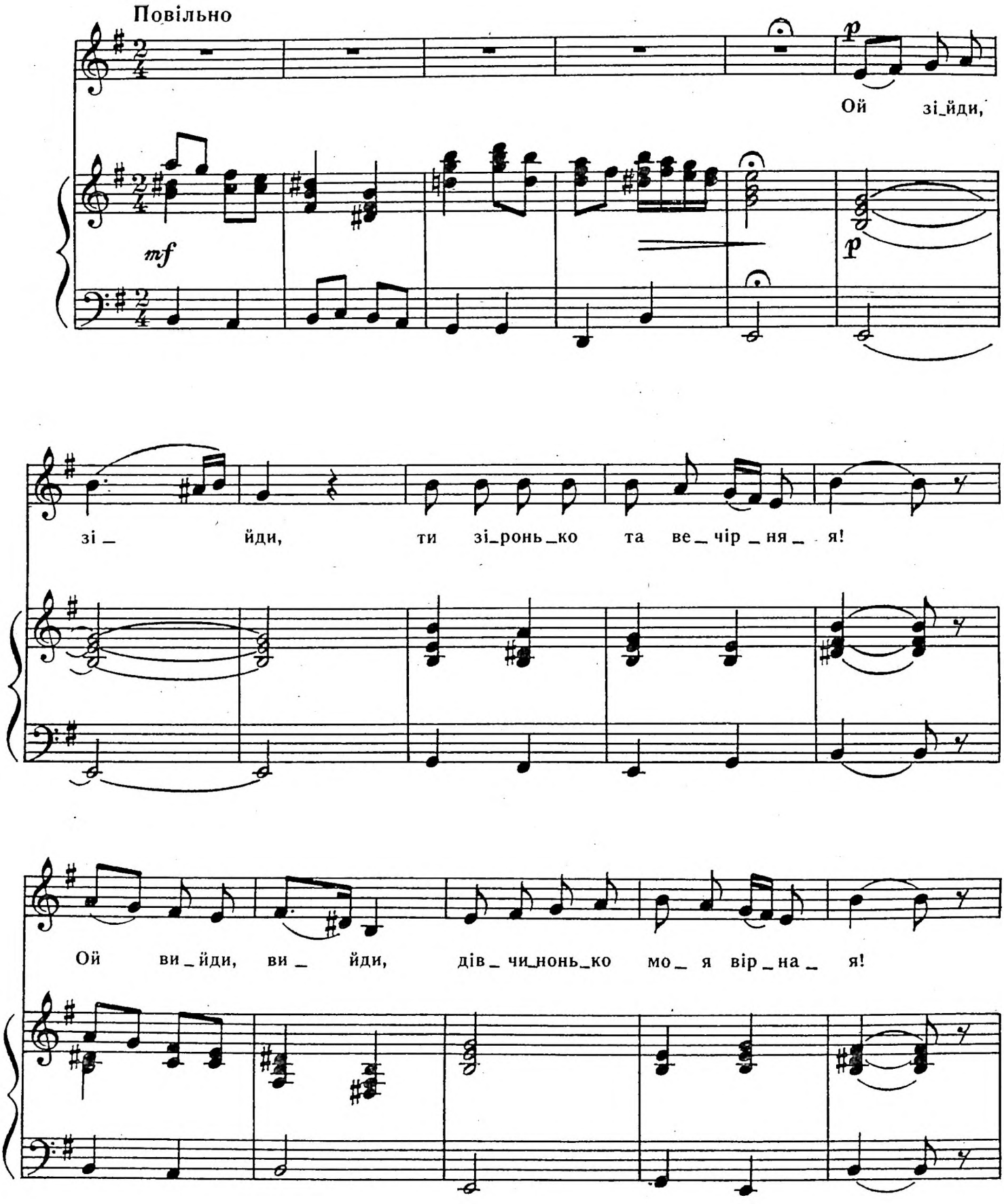

Помірно
f
p
Ве_чір на_ дво_ рі, ніч на_ сту_
_па_ є, вий_ди, дів_ чи_ но, сер_це ба_жа_ є!
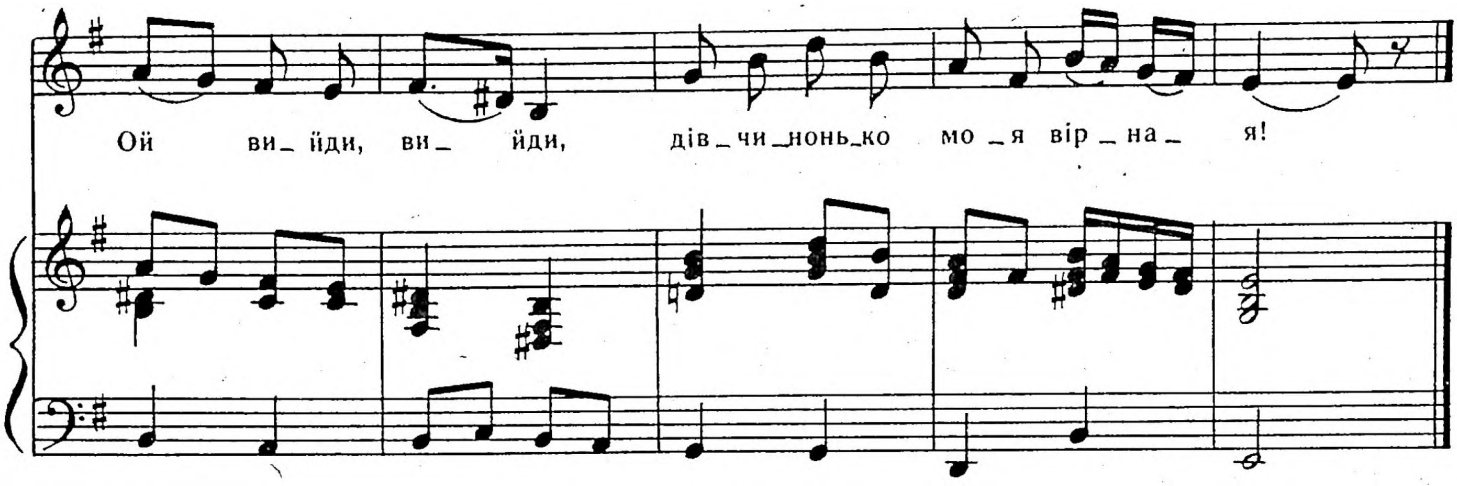

Вечір надворі, ніч наступає,
Вийди, дівчино, серце бажає!
Чистеє небо зіроньки вкрили,
Вийди до мене, дівчино мила! | *Двічі*

Дай подивитись в ясній очі,
Стан твій обняти гнучкий, дівочий,
Глянути в личко біле, чудове,
На коси довгі, на чорні брови! | *Двічі*

Вечір надворі, ніч наступає,
Вийди, дівчино, серце бажає!
Ой вийди, вийди, дівчино мила,
Буду кохати вік до могили. | *Двічі*
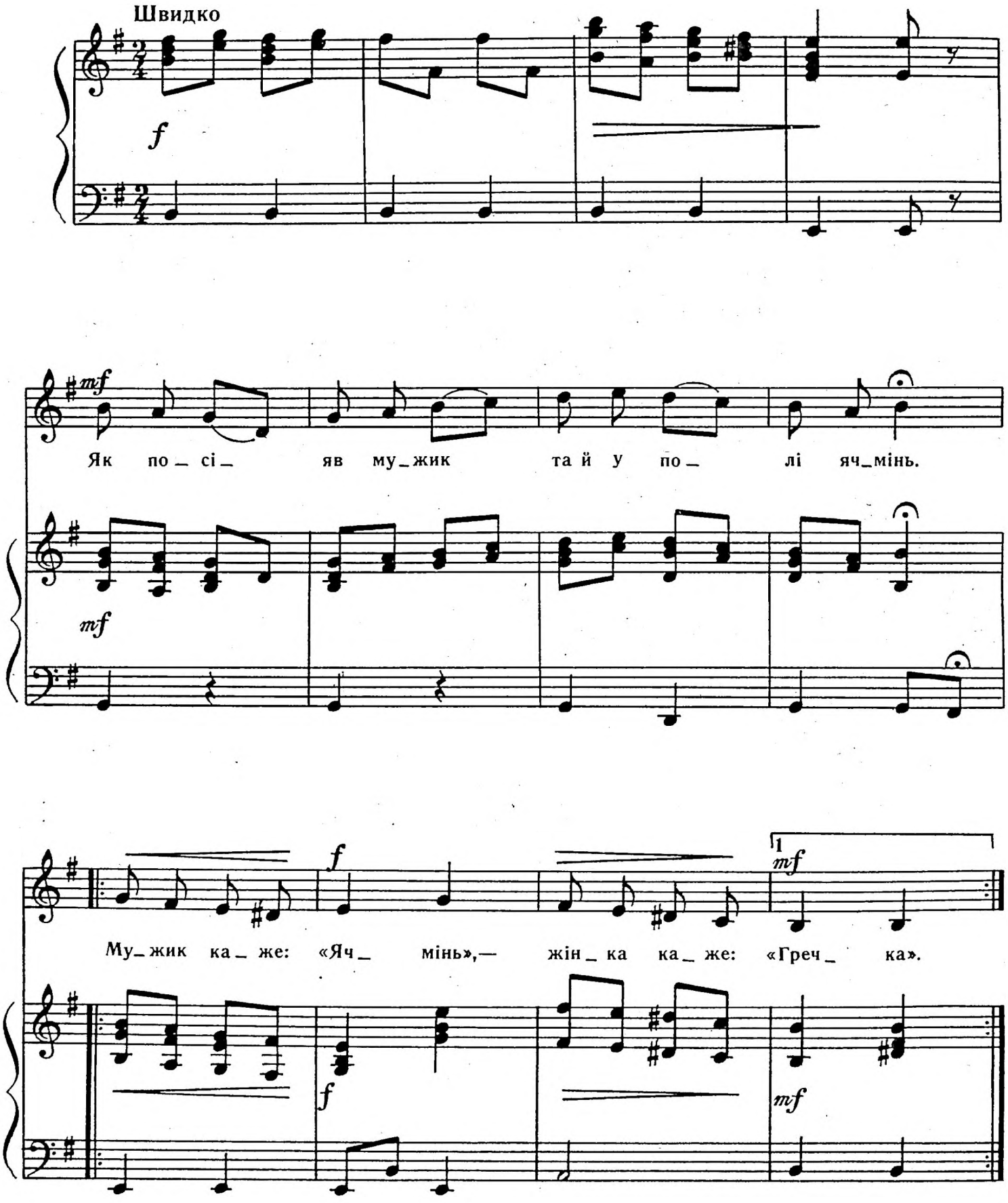

Повільно
p
Ой зі_йди,
mf
p
зі_ йди, ти зі_ронь_ко та ве_чір_ня_ я!
Ой ви_йди, ви_ йди, дів_чи_ноньк_ко мо_ я вір_на_ я!
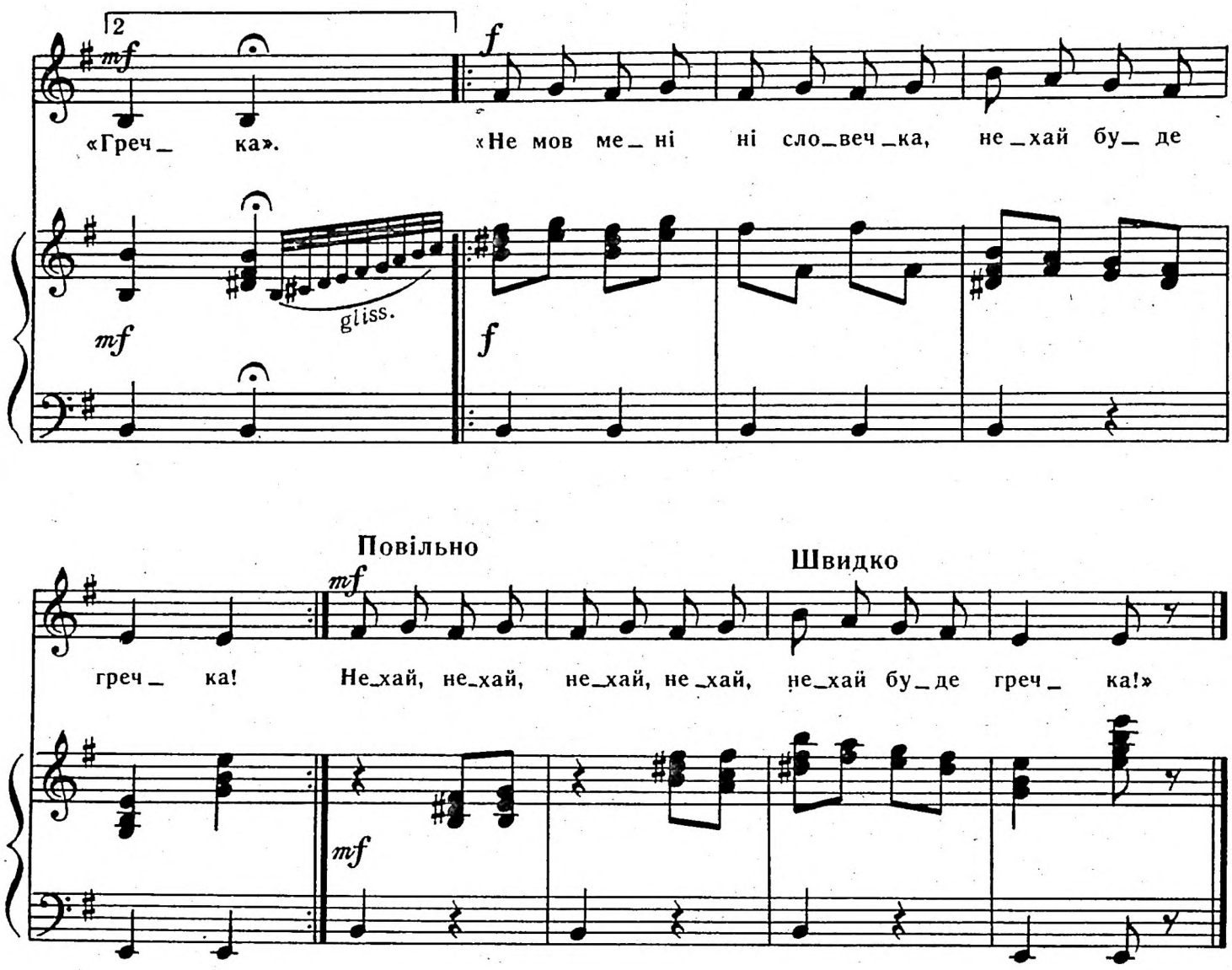

Ой зійди, зійди
Ти, зіронько та вечірняя!
Ой вийди, вийди,
Дівчинонько моя вірная! | *Двічі*

Рада б зірка зійти —
Чорна хмара наступає;
Рада б дівка вийти,
Так матуся не пускає. | *Двічі*

Ой зійшла зірка,
Усе поле освітила:
Ой дівчина вийшла,
Козаченька звеселила. | *Двічі*

Швидко
f
mf
Як по_ сі_ яв му_жик та й у по_ лі яч_мінь.
mf
f
1
mf
Му_жик ка_же: «Яч_ мінь»,— жін_ка ка_же: «Греч_ ка».
f
mf

Як посіяв мужик та й у полі ячмінь.
Мужик каже: «Ячмінь»,— | *Двічі*
Жінка каже: «Гречка».
«Не мов мені ні словечка, | *Двічі*
Нехай буде гречка!
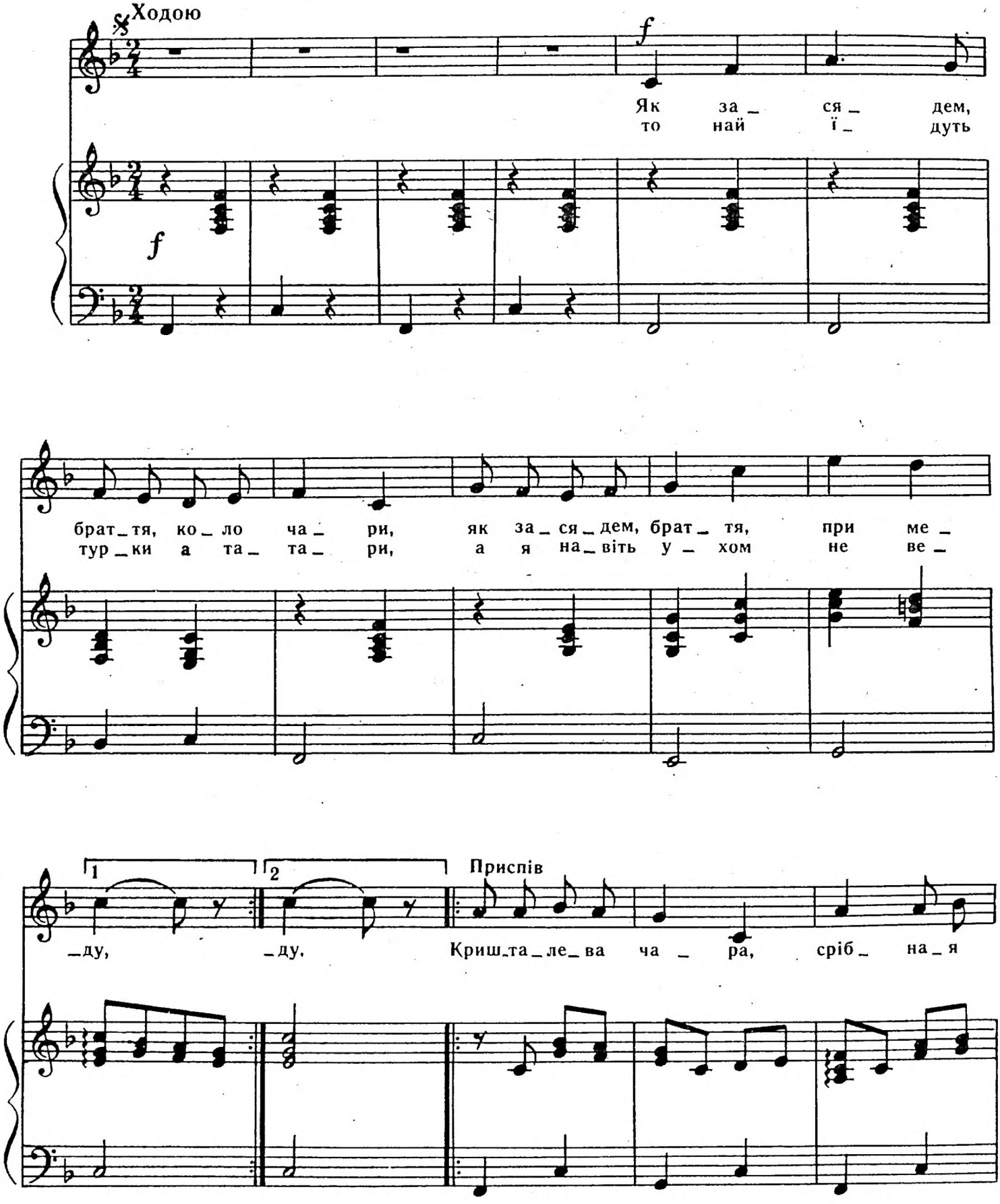
Нехай, нехай, нехай, нехай,
Нехай буде гречка!»
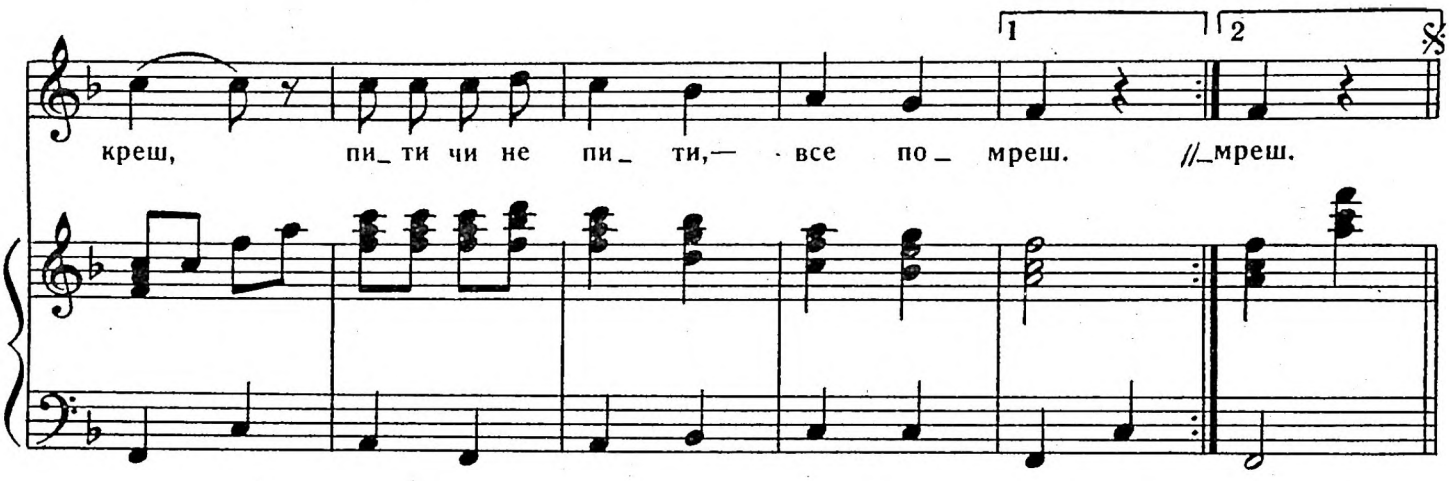
Та вже ж той ячмінь
Та й у полі поспів...
Мужик каже: «Ячмінь»,— | *Двічі*
Жінка каже: «Гречка».

«Не мов мені ні словечка,
Нехай буде гречка!
Нехай, нехай, нехай, нехай, | *Двічі*
Нехай буде гречка!»

А вже ж з того ячменя
Пива наварили.
Мужик каже: «Ячмінь»,— | *Двічі*
Жінка каже: «Гречка».

«Не мов мені ні словечка,
Нехай буде гречка!
Нехай, нехай, нехай, нехай,
Нехай буде гречка!»

Ходою
f
Як за_ ся_ дем,
то най ї_ дуть
f
брат_тя, ко_ло ча_ ри, як за_ ся_дем, брат_ тя, при ме_
тур_ки а та_ та_ ри, а я на_віть у_ хом не ве_
1
2
Приспів
_ду, _ду, Криш_та_ле_ва ча_ ра, сріб_ на_я

Як засядем, браття, коло чари,
Як засядем, браття, при меду,
То най їдуть турки а татари,
А я навіть ухом не веду.

Приспів:
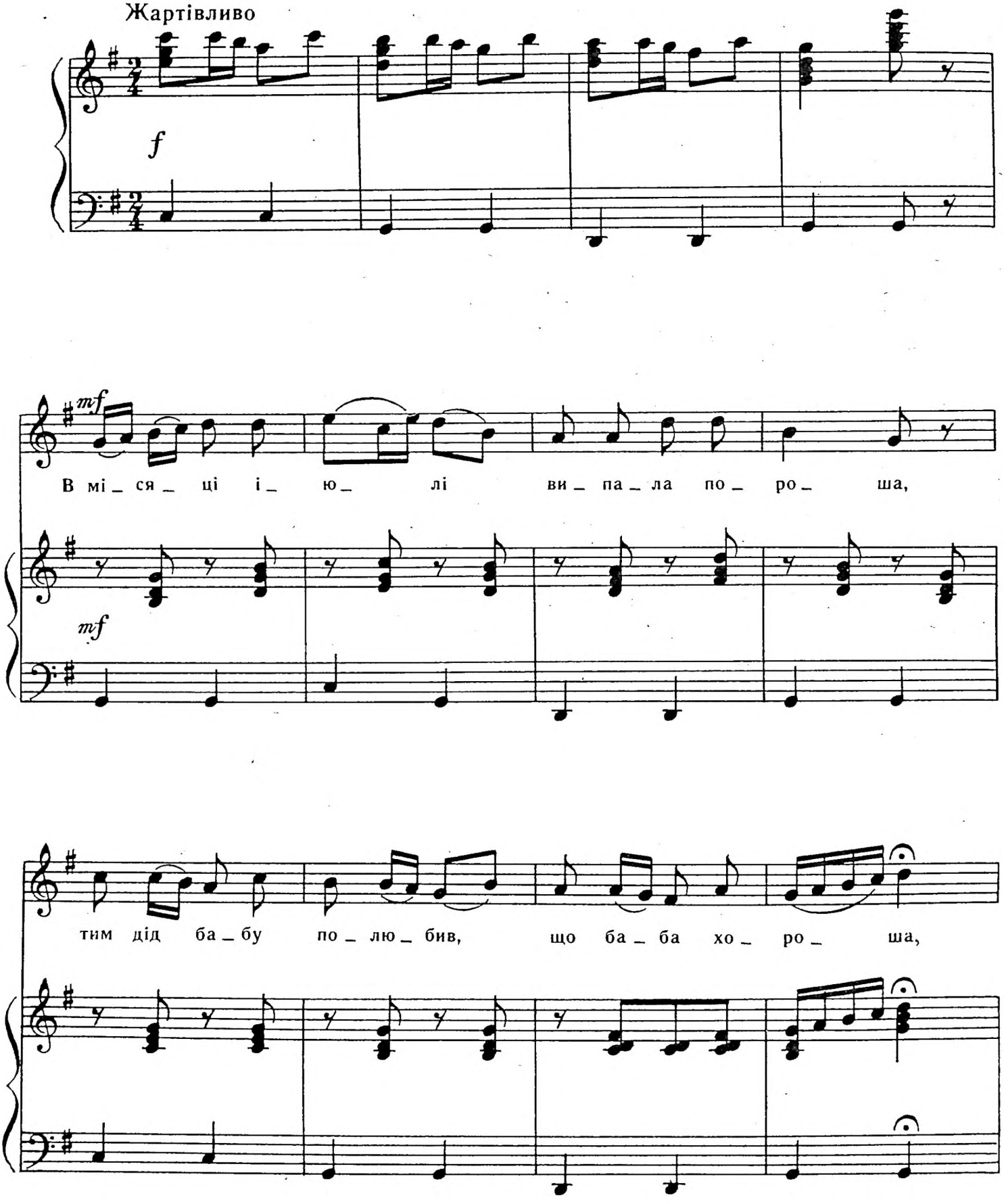
Кришталева чара, срібная креш,
Пити чи не пити,— все помреш. | *Двічі*
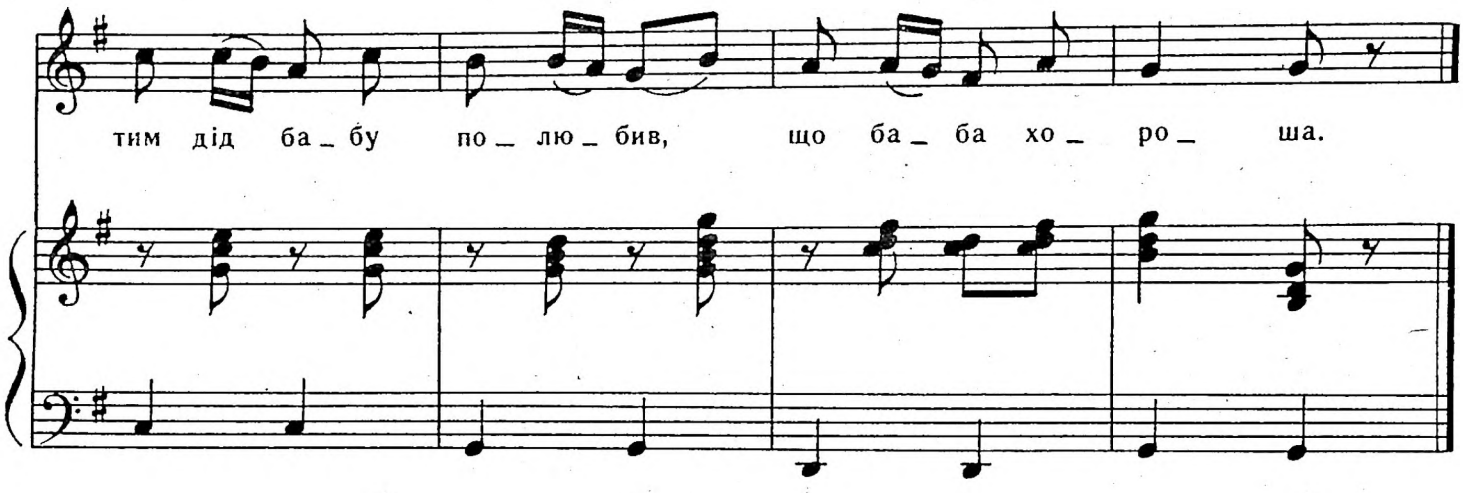
На тім світі не дадуть горілки,
Ані пива-меду, ні вина,
Смоли трошки та тії дощівки,
Пиймо ж, браття, пиймо все до дна!

Приспів.

Як засіли наші коло чари:
Петро, Павло, Хведір, Миколай,
Як смикнули тії шпагатівки,
То вони забули і про рай!

Приспів.

Жартівливо
f
mf
В мі_ ся_ ці і_ ю_ лі ви_ па_ ла по_ ро_ ша,
mf
тим дід ба_ бу по_ лю_ бив, що ба_ ба хо_ ро_ ша,

В місяці іюлі випала пороша,
Тим дід бабу полюбив, що баба хороша. *(2)*

Взяв дід бабу за рученьку,— повів у світлицю,
І цілує й пригортає мовби молодицю. *(2)*
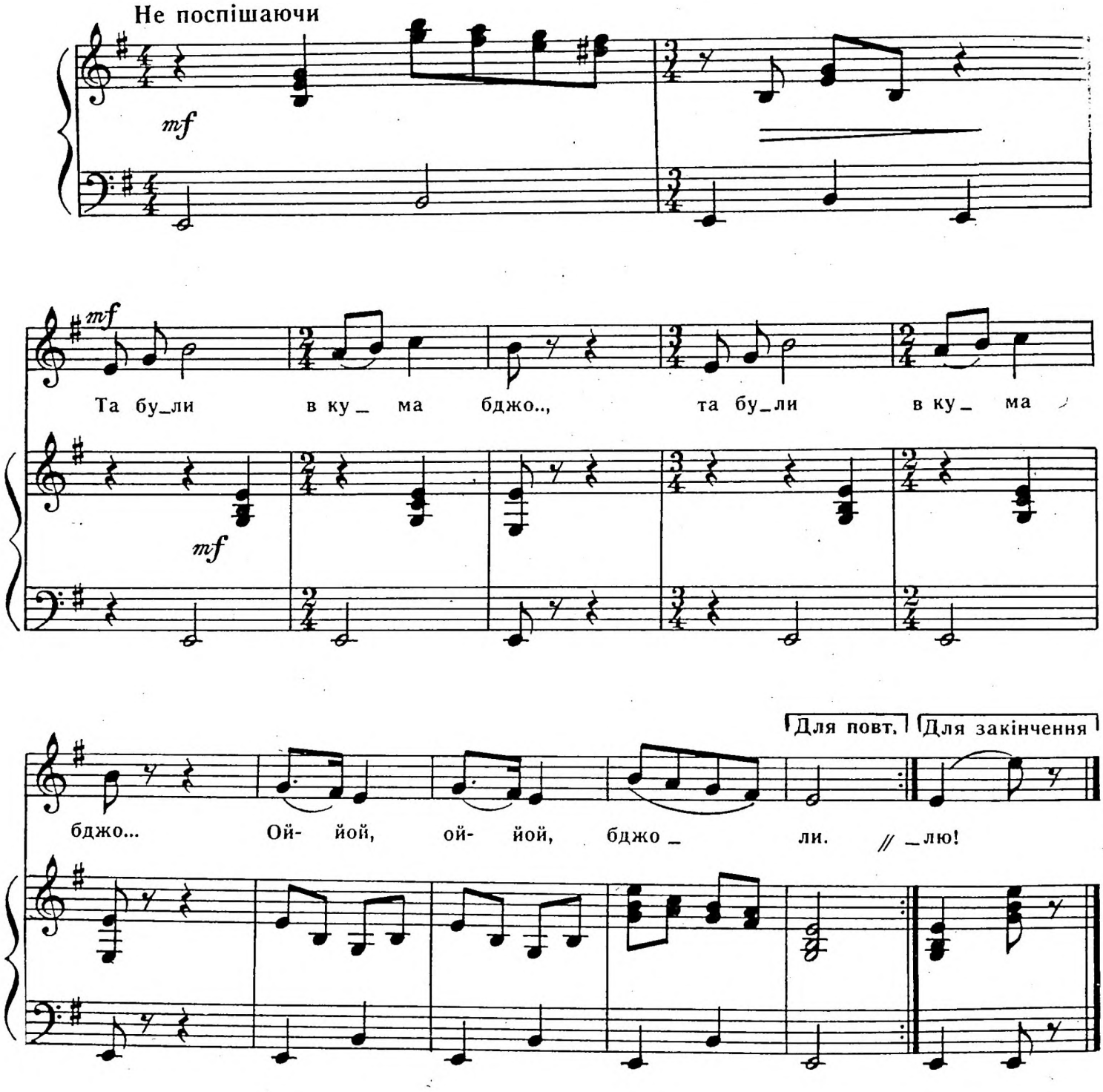
Взяв дід бабу за рученьку, повів у садочок:
«Ой ти ж, моя бабусенько, рожевий цвіточок». *(2)*

Взяв дід бабу за рученьку та й повів до броду,
Роздивився, що погана, та й кинув у воду. *(2)*

А що баба вирне, то дід києм дирне,
Доти баба булькотіла, поки на дно сіла. *(2)*

Іде дід від води та в долоні ріже,
Оглянувся дід назад — баба з води лізе. *(2)*

ТА БУЛИ В КУМА БДЖОЛИ

Та були в кума бджо..,
Та були в кума бджо...
Ой-йой, ой-йой, бджоли.

А я просив ме..,
А я просив ме...
Ой-йой, ой-йой, меду.

А він мені — ду..,
А він мені ду...
Ой-йой, ой-йой, дулю!

4-00

~~66 коп.~~

0880

Жарко Федор Авраамович. (Составитель). УКРАИНСКИЕ НАРОДНЫЕ ПЕСНИ В СОПРОВОЖДЕНИИ БАНДУРЫ. (На украинском языке).
Редактор В. Ф. Таловира. Літературний редактор М. И. Бахтинський. Художник М. Т. Чернокаиський. Художній редактор М. Д. Шаншейн. Технічний реда К. С. Морозова. Коректори Н. Ф. Цимбал, О. М. Майборода. Тем. план 1969 р. № 64. Здано на виробництво 8.VII.1968 р. Підписано до друку 2.I.1969 р. Фо 60×90¹/₈. Папір офсетний № 2. Умовно-друк. арк. 7. Обліково-вид. арк. 6,7. Зам. 803. Тираж 800. Видавництво «Музична Україна», Київ, Пушкінська Фабрика офсетного друку № 1 Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР, Київ, вул. Фрунзе, 51-а. Ціна 66 коп.

9—3—2
64—69М